GRKOKATOLIČKO SJEMENIŠTE I ŽUPA SV. ĆIRILA I METODA U ZAGREBU

IZDAVAČ:
GRKOKATOLIČKO SJEMENIŠTE

AUTOR TEKSTA:
DANIEL VRANEŠIĆ

NAKLADA:
1000 PRIMJERAKA

TISAK:
EDOK, SAMOBOR

ZAGREB
2021.

CIP zapis dostupan je u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 001105047

ISBN 978-953-49548-0-5

Na naslovnici: Pročelje grkokatoličke župne crkve sv. Ćirila i Metoda
i zgrada Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu

Na zadnjoj stranici: Slika akademskog slikara Ivana Tišova
s motivom Isusovog ulaska u Jeruzalem

GRKOKATOLIČKO SJEMENIŠTE I ŽUPA SV. ĆIRILA I METODA U ZAGREBU

UVOD

Zagrebačko grkokatoličko sjemenište utemeljeno je zaslugom marčanskog vladike Pavla Zorčića 1681. godine i najstarije je grkokatoličko sjemenište u Europi.[1] *Sjemenište na Gornjem Gradu posvećeno je Trojici Jerarha (sv. Baziliju Velikom, sv. Ivanu Zlatoustom i sv. Grguru Bogoslovu) i ima neprekinuti povijesni kontinuitet još iz vremena Marčanske eparhije. Kroz stoljeća svog postojanja Sjemenište na zagrebačkom Griču vršilo je svoju odgojnu misiju podižući svećeničke kandidate u duhovnom i kulturnom smislu.*[2] *Glavna je svrha svakog sjemeništa odgajanje i obrazovanje svećeničkih kandidata. Velika sjemeništa nužna su za odgoj novih svećenika. U njima sav odgoj pitomaca mora ići za time da se oni izgrade kao pravi pastiri duša po uzoru na našeg Gospodina Isusa Krista.*[3] *Vlastita je zadaća sjemeništa kao crkvene "odgojne zajednice na putu" pomoći jasnijem i potpunijem oblikovanju poziva pripravnika na svećeništvo koji se po uzoru Isusa Krista, Svećenika i Pastira, trebaju odgajati za istinske pastire duša i pripraviti se na službu naučavanja, posvećivanja i upravljanja Božjim narodom.*[4] *Tijekom prošlosti Grkokatoličko sjemenište bilo je srce Križevačke eparhije koje je grkokatoličkoj biskupiji i narodu poklonilo vrijedne i marljive svećenike, ugledne kulturne radnike, znanstvenike, vojne časnike i uspješne gospodarstvenike. Iznad svega dobre vjernike i prave rodoljube. Odgajajući se u Sjemeništu svećenički su kandidati rasli u vjeri, a tu su se kroz prošlost njegovali i domoljubni osjećaji mladih bogoslova. Grkokatolički biskupi osobitu su pažnju posvećivali Sjemeništu na Gornjem Gradu očinski se brinući da se vrata ove drevne crkvene institucije nikada trajno ne zatvore. U najtežim vremenima za grkokatoličku Križevačku eparhiju kada je prijetilo zatvaranje Sjemeništa tadašnji križevački vladika dr. Janko Šimrak svojim je svećenicima kazao: "Bude li potrebno rasprodati ćemo i eparhijske dragocjenosti, ali naše Sjemenište nećemo zatvarati". Iza ove biskupske poruke stoje stoljeća tradicije koja vjerno svjedoče*

1 Tridentski koncil (1561.) na 23. sjednici donio je odredbu o osnivanju biskupijskih sjemeništa za odgoj svećeničkih kadidata. Godine 1607. na zagrebačkom Griču (Gradecu) Isusovci osnivaju kolegij (Akademiju) s teološkim studijem. Uz ovu Akademiju u drugoj polovici 17. stoljeća vezani su i grkokatolici. Godine 1616. zagrebački kanonici na Kaptolu osnivaju vlastitu školu.

2 ŽUMBERAČKI KRIJES 1981., Uskočko gnijezdo na Griču - 300. obljetnica Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu, str. 39.

3 ORIENTE CATTOLICO, Congregazione per le Chiese orientali, Tomo II., Roma, 2017. Poglavlje: Eparchia di Krizevci in Croazia, str. 526

4 VLADIMIR MERČEP, Dekret o svećeničkom odgoju i obrazovanju (Optatam totius), Zagreb, 1988., str. 67.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, Formacija svećeničkih kandidata – načela i smjernice (Ratio fundamentalis nationalis Croatiae / Pastores dabo vobis). Zagreb, 2012., str. 85.

da za hrvatske grkokatolike Sjemenište na Gornjem Gradu predstavlja najveću duhovnu, kulturnu i domoljubnu vrijednost koja se s ničim ne može mjeriti. Mnogi su dobrotvori kroz povijest pomagali rad Sjemeništa, ostavljajući u zadužbinu svoja materijalna dobra instituciji koja im je omogućila školovanje a samim time i životni uspjeh. U Križevačkoj eparhiji od 18. stoljeća vrijedio je nepisani običaj da svaki punoljetni član eparhije na godišnjoj razini doprinosi za sjemenište u vrijednosti jednog kruha. Na taj način svi su vjernici eparhije sudjelovali u životu sjemenišne zajednice.

Konačno, Grkokatoličko sjemenište koje je prvotno utemeljeno za djecu slavnih Žumberačkih uskoka postalo je s vremenom odgojnom institucijom u kojoj su se svi osjećali prihvaćeno i voljeno. I danas nakon tolikih stoljeća, pod starim krovovima Zorčićevog sjemeništa na zagrebačkom Griču osjeća se mir i zajedništvo svih koji tu rastu u znanju i duhovnosti. Vrata sjemeništa i dalje ostaju otvorena za nove generacije svećeničkih kandidata Križevačke eparhije koji će u Crkvi biti kadri unositi novi duh i preuzimati inicijativu.[5]

Sjemenišni vitraji

5 KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA, Služenje autoriteta i posluh, Zagreb, 2008., str. 20.

POVIJEST GRKOKATOLIČKOG SJEMENIŠTA

U jesen 1530. godine prva skupina Uskoka istočnog obreda doselila je na područje Žumberka. U narednim desetljećima na šire žumberačko područje doseliti će vojnici s kojima će doći i njihovi svećenici. Žumberački uskoci istaknuti će se 1545. godine u obrani grada Zagreba od Osmanlija, a godine 1593. uloga Uskoka bila je presudna u nadaleko poznatoj bitci kod Siska u kojoj je kršćanska vojska savlada turske osvajače. Osim Žumberačkih uskoka, na područje sjeverozapadne Hrvatske krajem 16. stoljeća doseliti će mnogobrojni vojnici koji će služiti kao branitelji Hrvatske i Europe. Za novonaseljeno uskočko stanovništvo u Žumberku i nekadašnjoj Vojnoj krajini duhovno su skrbili vlastiti svećenici bizantskog obreda. Zahvaljujući zagrebačkom biskupu Petru Domitroviću, sinu žumberačkog uskoka, od 1611. godine u Marči kod Ivanić Grada osnovana je nova grkokatolička eparhija.[6] Prvi grkokatolički vladika sa stalnim sjedištem u manastiru sv. Arkanđela Mihaela u Marči bio je Simeon Vratanja. U 16. stoljeću, dakle prije osnivanja Marčanske eparhije, Žumberački uskoci svoje su sinove slali na školovanje u Ljubljanu i Graz. Tadašnji ljubljanski biskup Toma Hren (1598.-1630.) predlagao je da se dvanaest uskočkih dječaka primi u školu u austrijski Graz (Ferdinandeum). Inicijativa biskupa Hrena naišla je na dobar odaziv. Iz izvještaja bečkog nuncija iz 1627. godine razvidno je da se u Grazu za svećenike školovala jedna skupina uskočkih dječaka.[7] Zbog velikog broja vjernika istočnog obreda i duhovnih potreba prvi je osnivanje grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu bečkom nunciju predložio zagrebački biskup Benedikt Vinković godine 1649. On je ujedno predložio da i grkokatolički vladika stoluje u Zagrebu. U to vrijeme postojala je inicijativa da se uskočke dječake školuje za svećenike u Hrvatskom kolegiju u Beču. Nešto kasnije pojavila se inicijativa da se u Križevcima osnuje malo grkokatoličko sjemenište.

6 ANDRIJA LUKINOVIĆ, Zagreb – devetstoljetna biskupija, Zagreb, 1995., str. 190.

7 JANKO ŠIMRAK, Spomenica – kalendar grkokatolika Križevačke biskupije 1932., Zagreb, 1932., str. 6.

Vidi: Isti autor: Spomenica o 250-toj godišnjici Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu, Zagreb, 1931., str. 6.

Sv. Nikola (autor Ivan Tišov), sjemenišna slika

17. STOLJEĆE

PRIPREME ZA OSNUTAK SJEMENIŠTA

Zagrebački biskup Martin Borković uputio je dne 12. lipnja 1671. godine utjecajnom biskupu bečkog Novog Mjesta Leopoldu Koloniću pismo u kojem ističe potrebu osnivanja novog grkokatoličkog sjemeništa. Nekoliko mjeseci kasnije 20. listopada 1671. na mjesto marčanskog vladike izabran je Pavao Zorčić koji postaje glavnim nositeljem inicijative za osnivanje sjemeništa u Zagrebu.[8] Nakon svog imenovanja za grkokatoličkog biskupa Pavao Zorčić posebnu pažnju posvećuje pitanju eparhijskog sjemeništa.

Godine 1672. vladika Zorčić putuje u Beč te caru predlaže osnivanje zaklade za školovanje svećeničkih kandidata. Zorčić konkretno predlaže da mu se dodijeli imanje Pribić (Turan) iz čijih prihoda bi u Zagrebu uzdržavao mladiće iz uskočkih obitelji koji bi se posvetili svećeničkoj službi. Godine 1675. u Isusovačkom kolegiju na zagrebačkom Gornjem Gradu (Griču) školuju se monasi iz Marče a po svemu sudeći s njima je boravio i jedan svećenik bizantskog obreda. Marčanskog vladiku Zorčića u nastojanjima da formira sjemenište istočnog obreda podržavao je zagrebački biskup Martin Borković koji je 1677. caru Leopoldu uputio pismo u kojem ističe kako je u Zagrebu potrebno osnovati školu za djecu uskoka koji žele postati svećenicima. Iz iste godine sačuvan je popis četvorice monaha iz Marče koji su pohađali Isusovački kolegij na Griču. Zvali su se Teofil, Ivan, Jovica i Petar. Iste godine u kolegiju boravi i Marko Zorčić brat vladike Pavla.

Grb marčanskog vladike Pavla Zorčića

8 Pavao Zorčić rođen je 1620. godine. Otac mu je bio profesionalni vojnik – uskok. Zaređen je za grkokatoličkog biskupa 1671. u Rimu u crkvi sv. Atanazija. U manastiru Marči kod Ivanić Grada sazvao je Prvu grkokatoličku sinodu na tlu Hrvatske. Na toj su sinodi sudjelovali svećenici, monasi, vojni zapovjednici i narodni starješine. Drugu sinodu održao je Zorčić dne 25. svibnja 1681. u Marči. (Detaljnije o Pavlu Zorčiću vidi u: JANKO ŠIMRAK, Borba za vjersko i crkveno jedinstvo, Zagreb, 1932.)

Marčanski vladika Pavao Zorčić, utemeljitelj Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu

Dokument s potpisom i pečatom vladike Pavla Zorčića (1681.)

1681. I. 31. 131

KUPNJA KUĆE NA GORNJEM GRADU I OSNIVANJE SJEMENIŠTA 1681. GODINE

Marčanski vladika Pavle Zorčić u proljeće 1680. godine započinje pregovore oko kupnje Patačićeve kuće na zagrebačkom Gornjem Gradu. Razlog za kupovinu kuće upravo na Gornjem Gradu bila je blizina Isusovačkog kolegija kojeg su pohađali marčanski monasi. Vladiku Zorčića na kupovinu kuće potaknuo je nastojatelj nauka za grkokatoličke učenike pri Isusovačkom kolegiju. Cijena kuće prizemnice plemića Ladislava Ernesta Patačića (de Zajezda) na uglu današnje Vranicanijeve i Ćirilometodske ulice bila je 1200 forinti i jedan turski konj. Što je ukupno iznosilo 1350 forinti. Pola svote osigurao je kardinal Leopold Kolonić, a ostalo je od milodara među uskocima sakupio vladika Pavle Zorčić. Plemić Ladislav Patačić boravio je kod vladike Zorčića u Marči dne 27. travnja 1680. godine te je na tom sastanku konačno dogovorena kupnja kuće za grkokatoličko sjemenište.[9] Cijela dogovorena svota isplaćena je 28. studenog 1680. godine čime je nekretnina postala crkveno vlasništvo. Nakon adaptacije Sjemenište je za prve pitomce otvoreno 1681. godine i posvećeno je sv. Vasiliju Velikom (Seminarium Sancti Basilii).[10] Tu je vladika Zorčić smjestio žumberačku uskočku djecu i mlade marčanske kaluđere koji su pohađali školu kod Isusovaca.[11] Uz kuću se nalazila staja i veliki zdenac.

SJEMENIŠNO DOBRO PRIBIĆ OD 1682. GODINE

Nakon kupovine kuće na Gornjem Gradu vladika Zorčić nastavio je pregovore oko dodjele imanja Pribić za uzdržavanje novoosnovanog sjemeništa. Svesrdnim zalaganjem kardinala Leopolda Kolonića, predsjednika ugarske komore, molba vladike Zorčića u Beču je povoljno riješena. Dne 28. travnja 1682. godine austrijski car Leopold izdao je darovnicu kojom imanje Pribić daruje za uzdržavanje grkokatoličkih učenika u zagrebačkom sjemeništu. Vrijednost imanja iznosila je 7500 forinti. U darovnici je određeno da se iz pribićke fondacije treba uzdržavati šest uskočkih dječaka koji se spremaju primiti svećenički red u bizantskom obredu. Vladika Zorčić preuzeo je imanje Pribić dne 20. prosinca 1682. godine u prisutnosti carskog izaslanika. Već 15. siječnja 1683. vladika Zorčić piše iz Pribića da se tu nastanio i da je imenovao Lavrentija Vuka za upravitelja cijelog imanja.

Nakon što je osnovao Sjemenište na Gornjem Gradu i osigurao prihode za uzdržavanje iz imanja Pribić zaslužni vladika Pavao Zorčić preminuo je 23. siječnja 1685. u Marči gdje je i sahranjen.

9 MILAN VRANEŠIĆ, Žumberački kalendar 1981., 300 godina Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu, Zagreb, 1981. str. 73.

10 Kasnije su uz sv. Vasilija Velikog pridodani kao suzaštitnici Sjemeništa još sv. Ivan Zlatousti i sv. Grgur Bogoslov.

11 LELJA DOBRONIĆ, Zagrebački Gornji Grad nekad i danas, Zagreb, 1967.

1682 22/IV

Nos Leopoldus Dei gratia electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ &c Rex &c. Memoriæ commendamus tenore præsentium significantes, quibus expedit universis. Quod nomine, et ex parte fidelis nri Andreæ Pauli Zorchich, Sidemicensis, Latini, et Platearum seu Platensis græci ritûs Epi, veluti Epi Zagrabiensis quoad Populum græci ritûs in ejusdem Diœcesi Zagrabiensi degentem, Vicarij, humiliter sit Nobis expositum. Qualiter Populorum gentis Rasciana, seu Valachorum in Regno nro Sclavoniæ, et Croatiæ, Diœcesi, et Episcopatu Zagrabien degentium, alias græci ritûs, ob defectu, et magnam penuriam Sacerdotum ejusdem ritûs, qui Romano-Catholicæ Ecclesiæ juncti essent, millena animæ seducantur, et pereant. Cui malo idem Epus, quantum in ipso est, obviare, et prædicti Populi animabus, quoad futurum syncero affectu melius provisum esse cupiens, propom, exhibereq fecisset nobis certas literas Obligatorias, pia reminiscentia Maximiliani Secundi, Imperatoris et Regis Prædecessoris nri, Summam Septem millium florenorum, ejusq Interesse continentem, et à Andreæ quondam Nicolao Olaho Archiepo pro tùm Strigonien, per ipsum olim dnum Maximilianum Secundum Imperatorem et Regem, cum Spe futuræ, infallibilis, et indubitatæ restitutionis fiendæ, levatam; Demisse supplicando, quatenùs prædictam Summam pecuniariam Septem millium ibidem contentam, tàm quoad ejus Capitale, quàm decursum superindè, et hactenùs Solui neglectum justum Interesse, Bonis aliquibus in antelato Regno Croatiæ, et Sclavoniæ modò Fiscalibus constitutis, et ad præsens præmanibus Fisci nri, et Cameræ nræ Hungaricæ Posoniensis existentibus, præuiâ competenti talium bonorum quoad eorum pretium, limitationem, manibusq præfati dni

Darovnica za imanje Pribić (1682.)

Sjemenišni posjed u Pribiću

Sjemenišni posjed u Marči kod Ivanić Grada

18. STOLJEĆE

DVA VELIKA POŽARA I GRADNJA NOVE ZGRADE

Grkokatoličko sjemenište na Gornjem Gradu strašno je stradalo u požaru dne 17. lipnja 1706. godine. Vatra je u potpunosti uništila cijelu kuću. Obnovu je započeo marčanski vladika Gabriel Turčinović a radove na obnovi završio je vladika Grgur Jugović. Isti je vladika u sjemeništu zaređivao neke od bogoslova za đakone. Dne 25. studenoga 1726. u Sjemeništu je preminuo marčanski vladika Rafael Marković. Nakon požara u manastiru Marči 28. srpnja 1739. vladike sele u Pribić a povremeno borave i u zagrebačkom sjemeništu. Godine 1757. marčanski vladika Gabriel Palkovič (1751.-1758.) kupuje vrt "pod Dvercem" veličine 627 hvati. Mjesto je to na kojem se danas nalazi uspinjača. Tu se nalazila staja, a kasnije se ovo zemljište iznajmljivalo. Godine 1816., zbog proširenja gradskih objekata, ovo je zemljište na zahtjev Gradskog poglavarstva prodano Stjepanu Udvardiju za 8125 forinti.

Veliki požar sjemenište je ponovno zahvatio 1766. godine. Nakon ovog požara sjemenišna zgrada više nije bila uporabljiva. Tadašnji vladika Vasilije Božičković pokreće inicijativu za izgradnju potpuno nove zgrade sjemeništa.[12] Dvije godine nakon katastrofalnog požara dne 29. travnja 1768. godine označen je početak radova. Dne 14. lipnja 1768. na gradilište su izišli gradski senatori te su izdali dozvolu za ravnanje zida do gradske ceste. Ujedno su dali dopuštenje za pečenje cigli. U temelje je ugrađeno 232 kola kamenja, 1731 voz pijeska, utrošeno je 581 tisuća cigli i devet tisuća velikih čavala. Dne 28. srpnja 1768. udovica Josipa Rafaja odstupila je Sjemeništu za proširenje zgrade jedan dio svoga vrta. Zauzvrat je njoj podignut zid za obranu od požara. Radovi na izgradnji sjemenišne zgrade potrajali su šest godina i novo sjemenište završeno je 15. rujna 1774. godine. Nadglednik radova u tom periodu bio je generalni vikar Jozafat Bastašić.

Željezne rešetke u prizemlju sjemeništa (1775.)

12 Vladika Vasilije Božičković na dokumentu od 26. svibnja 1745. potpisuje se "Basilius Bosichkovich Croata" (Vasilije Božičković Hrvat). Imenovan je biskupom 27. ožujka 1759. Izradio je Statut sjemeništa u 26 točaka. Preminuo je na Tklalcu 9. svibnja 1785. gdje je i sahranjen. Kasnije su mu zemni ostaci preneseni u križevačku katedralu.

Za vrijeme radova vladika Vasilije Božičković neke je pitomce pokušao upisati u kolegij sv. Atanazija u Rimu. U isto vrijeme dok se gradilo sjemenište (1772.) u Urbanovom kolegiju u Rimu studirao je Silvestar Bubanović, a u Hrvatskom kolegiju u Beču bio je jedan pitomac.

Dio bogoslova bio je pak u bečkom grkokatoličkom sjemeništu Barbareumu. Nakon izgradnje nove sjemenišne zgrade na dva kata vratili su se bogoslovi u novu zgradu a dio prostorija iznajmljen je svećenicima koji su tu stanovali. U sjemeništu su boravili pitomci bizantskog i rimskog obreda. Konzistorija Križevačke eparhije na svojoj sjednici od 14. svibnja 1781. donijela je zaključak da križevački vladika prima u Sjemenište besplatne pitomce, a ravnatelj može samostalno primati solvente tj. one koji sami plaćaju svoj boravak u sjemeništu.

Graditelj novog sjemeništa vladika Vasilije Božičković Croata

Pečat sjemeništa (18. st.)

Otisak prvog sjemenišnog pečata

IZGRADNJA PRVE SJEMENIŠNE CRKVE SV. VASILIJA VELIKOG

Godine 1795. dne 4. rujna tadašnji rektor sjemeništa Tomo Čučić kupio je od Antuna Rafaja zemljište na sjevernoj strani za 1500 forinti.[13] Mjesto je to na kojem stoji današnja crkva sv. Ćirila i Metoda. Tu je bio Ratkajev zdenac. Oko ovog zemljišta podignut je zid a 1799. godine i prva zidana crkva sv. Vasilija Velikog. Za uređenje crkvice isplaćeno je 3. rujna 1799. godine slikaru Gabrielu Gramonicciju 50 forinti. U oltar ove crkve ugrađene je ploča iz zagrebačke katedrale u kojoj su se nalazile relikvije sv. Honorata i sv. Fulgencija. Kasnije je ploča s relikvijama prenesena u novu veću crkvu sv. Vasilija. Ploča je ostala sačuvana do danas. Ova prva crkva sv. Vasilija imala je oltar prema istoku. Od 1807. godine sjemeništarci redovito pohađaju liturgiju u crkvi sv. Vasilija, a do tada su pohađali bogoslužja u crkvi sv. Katarine. U odluci Gradskog poglavarstva spominje se 1826. ova crkvica. Prva grkokatolička crkvica u Zagrebu postojala je sve do 1828. godine kada vladika Konstantin Stanić odlučuje na istom mjestu podići veću.

Rektor Simeon Čučić

13 Rektor sjemeništa Tomo Čučić preminuo je 13. travnja 1824. i sahranjen je u crkvi sv. Katarine na Gornjem Gradu.

Kamena ploča iz 1799. koja je ugrađena u oltar, dar je iz Zagrebačke katedrale

Kalež iz crkve sv. Vasilija

Relikvije iz prve crkve sv. Vasilija (1799.)

Sv. Vasilije Veliki (sjemenišna slika)

19. STOLJEĆE

SJEMENIŠTE KAO POVREMENO SJEDIŠTE VLADIKA

U godini 1800. uređena je u sjemenišnoj zgradi posebna prostorija za boravak križevačkog vladike. Vladika Silvestar Bubanović kupio je 1802. jedan manji komad zemljišta na sjevernoj strani sjemeništa. Iste godine rektor sjemeništa Konstantin Stanić kupuje veliko imanje Brdo koje se protezalo sve do Ilice (današnji brojevi Ilica od 118 do 134). No nakon smrti Konstantina Stanića ovo je imanje prodano. Godine 1810. dne 4. rujna okupacijske vlasti u Napoleonovoj Iliriji oduzimaju sjemeništu dio imovine na sjemenišnom posjedu u Pribiću.

IZGRADNJA DRUGE SJEMENIŠNE CRKVE SV. VASILIJA

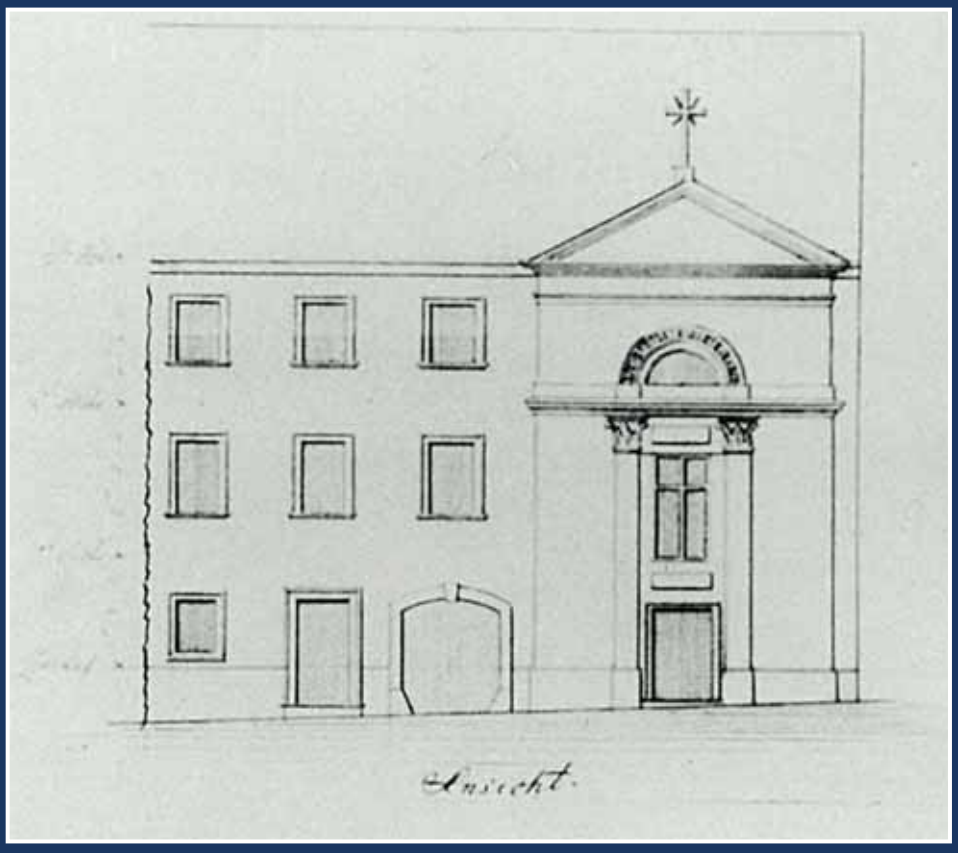
Vladika Konstantin Stanić izdao je 21. ožujka 1828. godine nalog generalnom vikaru Gabrielu Smičiklasu da blagoslovi kamen temeljac za novu crkvu sv. Vasilija Velikog. Vikar Smičiklas blagoslovio je 24. ožujka 1828. kamen temeljac i stavio u temelje povelju napisanu na staroslavenskom jeziku. Već nekoliko mjeseci kasnije 29. srpnja 1828. vikar Smičiklas piše vladici Staniću da je nova crkva podignuta. Nova crkva blagoslovljena je 1830. godine. Sačuvana je inventarna lista iz ove crkve iz 1873. godine.

Križevački vladika Konstantin Stanić, graditelj crkve sv. Vasilija

Ikonostas
crkve
sv. Vasilija Velikog

Pročelje
crkve
sv. Vasilija Velikog

ŽIVOT U SJEMENIŠTU

Od 1831. u Eparhijskom šematizmu redovito se navodi statistika u zagrebačkom Grkokatoličkom sjemeništu. Navedena su imena poglavara i pitomaca.[14] U tridesetim godinama 19. stoljeća velika je pažnja u Sjemeništu posvećena čitaonici. Godine 1838. osnovana je Biblioteka grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu, a 8. listopada 1839. zalaganjem tadašnjeg rektora Janka Goleša utemeljena je "Ilirska čitaonica". Prve su knjige za Ilirsku čitaonicu darovali Đuro Smičiklas i Petar Stić. Grkokatolički bogoslovi su unutar svog društva osnovani list "Vienac", koji od 1. ožujka 1858. izlazi kao tjednik. Glavni urednik Vienca bio je Tomo Vidović. Još 1843. godine mladi ilirci u Grkokatoličkom sjemeništu sastavili su pravila za očuvanje hrvatskog jezika. Ovaj dokument nosio je naziv "Osnova saveza narodnog Ilirskog društva mladeži plemićkog othranilišta u Zagrebu i narodnog društva mladeži sjemeništa križevačkog u Zagrebu".

Mladi grkokatolici u Zagrebu aktivno su sudjelovali u protestima protiv nasilne mađarizacije te je u jeku sukoba žandara tadašnjeg bana Hallera i hrvatske mladeži na Markovom trgu smrtno stradao mladi ilirac Ilija Gvozdanović. Sahranjen je s ostalim Srpanjskim žrtvama na groblju Mirogoj. Prema izvornim zapisima iz 1859. godine u Sjemeništu je unutar čitaonice "cvjetao hrvatski narodni duh". Ilirska čitaonica u Sjemeništu uvelike je doprinijela jačanju hrvatske nacionalne svijesti kod mladih a aktivno je djelovala sve do 1894. godine.

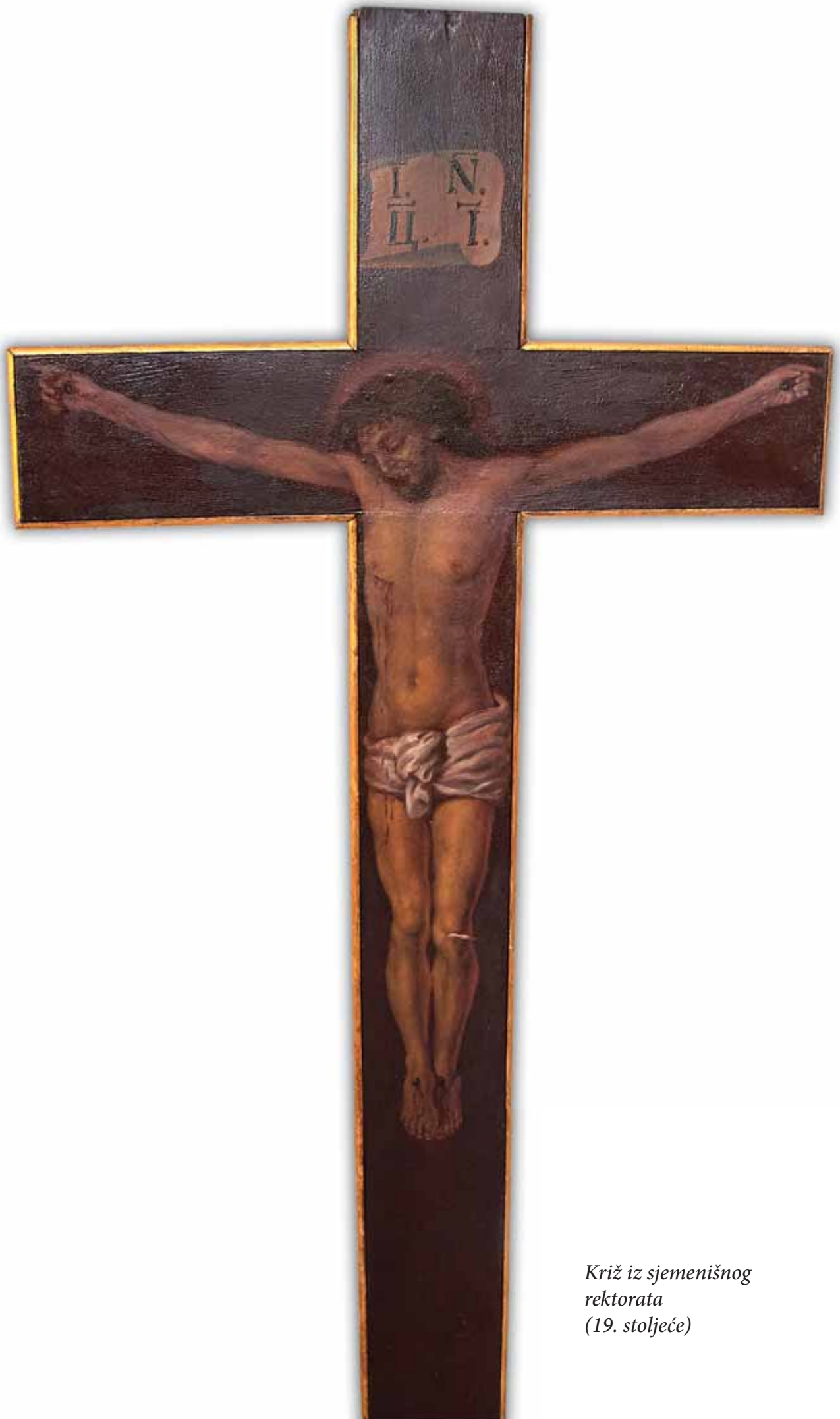

Rektor Vasilije Poturičić

Rektor Tadija Smičiklas

14 Shematismus venerabilis cleri diocesis Crisiensis, 1831., str. 18.

Križ iz sjemenišnog rektorata (19. stoljeće)

SJEMENIŠNI STATUT I PITOMCI IZ DRUGIH DRŽAVA

Od sredine 19. stoljeća do osamdesetih godina život u Sjemeništu se intenzivirao. Zbog novih okolnosti dne 5. veljače 1848. izrađen je novi statut Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu. Godine 1860. kanonik Križevačke eparhije imenovan je eparhijskim povjerenikom za Sjemenište. Iste godine sastavljen je detaljan inventar Sjemeništa. Osim mladića iz Hrvatske u Sjemenište su prema preporuci biskupa Strossmayera godine 1862. primljeni pitomci iz Bugarske. Njih ukupno osam stipendirao je đakovački biskup Josip Juraj Strossmayer sve do 1870. godine. Od svih samo se jedan zaredio za svećenika i vratio u Bugarsku. Zbog dodatnih materijalnih potreba 1874. godine uprava Sjemeništa je Kraljevskoj vladi iznajmila tri prostorije.

Sjemenište u široj javnosti u sedamdesetim godinama 19. stoljeća ima veoma visoki rejting. Biti rektorom Sjemeništa u to vrijeme statusni je simbol. Godine 1877. rektor Sjemeništa je uglednik akademik Tadija Smičiklas. Rektor Smičiklas bio je laik, a svećenik u Sjemeništu je tada bio Gjuro Badovinac. Za njega se navodi da je "grčko-katolički dušobrižnik u Zagrebu".

U godini 1882. u sjemenišnu zgradu uvedene su vodovodne cijevi, a sve do tada koristio se zdenac u dvorištu. Sačuvan je opis sjemenišnog zdenca: "kolo sa osam gvozdenih klinah, lanac 12 i pol hvatih dug, čabarah okovanih dva, zaimač okovan". Iz 1885. godine ostao je sačuvan i kuhinjski "Jestvenik" po danima i za blagdane. Dne 1. listopada 1885. kuhinju u Sjemeništu preuzimaju redovnice iz Družbe sestara milosrdnica. One djeluju u Sjemeništu neredne 23 godine sve do 1. kolovoza 1908. Državna vlada namjeravala je materijalno pomoći obnovu sjemeništa te je u tom smislu od rektora Antuna Frankija 19. kolovoza 1886. zatražila podatke o sjemeništu. Godine 1890. izrađena su nova vrata na sjemenišnoj zgradi na ulazu iz Ćirilometodske ulice. Vrata su izrađena po nacrtu arhitekata Honigbergera i Deutscha.

Križ, kalež, diskos (1885.)

SJEMENIŠNE ZAKLADE

Nekadašnji pitomci Grkokatoličkog sjemeništa nakon što su ostvarili životne karijere u vlastitom pozivu odužili su se sjemeništu svojim zakladama. Tadija Smičiklas osnovao je dvije sjemenišne zaklade, jednu za mlade grkokatoličke svećenike u visini od 1000 forinti, a drugu za školovanje svojih rođaka u visini 1200 kruna. Najveći dobrotvor Luka Popović darovao je 1871. godine Sjemeništu svoju kuću u Ilici koja je prodana i iz tog fonda školovali su se đaci iz Žumberka. Ujedno je ostavio i veliku svotu od čak 13.000 forinti. Zaklade su osnovali i dobrotvori Pavao Gvozdanović, Pavao Rajaković, Marko Badovinac, Garapić i Nikola Vežić iz Dalmacije.[15] Godine 1942. svoju trokatnicu u Savskoj ulici kao i pokretnu imovinu ostavio je Sjemeništu apotekar Đuro Smičiklas.[16] No zbog ratnih okolnosti i kasnije konfiskacije crkvene imovine ova zakladna nakana nije provedena. Posljednji sjemenišni dobrotvor koji je osnovao zakladu bio je Marko Predović. Svojevremeno je postojala i zaklada za mlade žumberačke dječake kod sjemeništa sv. Barbare u Beču. Ista je kasnije prenesena u Zagreb.

Freske Isusa i sv. Ćirila i Metoda u prizemlju sjemeništa

15 AGSZ, Br. 53/1935, br. 291/1915.

16 AGSZ, God. 1943.

IZGRADNJA ŽUPNE CRKVE SV. ĆIRILA I METODA

Godine 1880. veliki potres koji je pogodio Zagreb značajno je oštetio sjemenišnu crkvu sv. Vasilija Velikog. No u noj su se i dalje vršila bogoslužja. Određeno vrijeme tu se služila i misa po rimskom obredu jer su nakon potresa gornjogradske crkve sv. Marka i sv. Katarine bile neupotrebljive. Tadašnji križevački vladika Đuro Smičiklas odlučio je umjesto sjemenišne kapele podići novu župnu crkvu. Njegov nasljednik vladika Ilija Hranilović proveo je odluku nekoliko godina kasnije, te je umjesto sjemenišne kapele sv. Vasilija sagradio novu župnu crkvu sv. Ćirila i Metoda. Projekt je povjerio bečkom arhitektu Hermanu Bolleu. Dne 16. ožujka 1885. Gradsko poglavarstvo izdalo je građevinsku dozvolu za novu crkvu sv. Ćirila i Metoda.[17]

Križevački vladika Ilija Hranilović (u pozadini se vidi crkva sv. Vasilija)

17 Arhiv Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu (dalje: AGSZ) god. 1885. Original građevinske dozvole nalazi se u Državnom arhivu u Zagrebu.

U sjemenišnom arhivu koji datira od 1816. godine uz spise sačuvani su: Knjiga sabirnih akcija za grkokatoličko sjemenište, Imenik besplatnih pitomaca od 1935.-1946., Imenik pitomaca – solventskih doprinosa 1932.-1935., Imenik besplatnih i plačajućih pitomaca 1929.-1932., Knjižnični font posuđivanja 1929., Apostolat sv. Ćirila i Metoda - urudžbeni zapisnici i drugo, Knjiga članova Tamburaškog društva "Zorčić" 1919., Knjiga "Čitalačko društvo Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu", knjiga "Sirotinjsko instruktorski fond grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu", Knjiga državne pomoći za uzdržavanje đaka u Gkt. Sjemeništu u Zagrebu", Financijske knjige sjemeništa, Knjige o napretku bogoslova, Popis knjiga knjižnice Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu, Imovnik s imanja sv. Jozafata u Kulmerovom (Šestinama), Nacrti i projektna dokumentacija sjemeništa, Uradci gkt. sjemeništaraca i pitomaca, Pravilnici sjemeništa, Imenik pitomaca, Računi kuhinje i stare štedne knjižice Sjemeništa.

U periodu između 1816. i 1847. godine nema arhivskih spisa. Jedna obitelj u to vrijeme vodila je spor protiv Sjemeništa koji je konačno nakon tri desetljeća završen povoljno za centralnu odgojnu eparhijsku ustanovu.

Od godine 1911. vode se odvojeno Arhiv sjemeništa i Arhiv župe sv. Ćirila i Metoda.

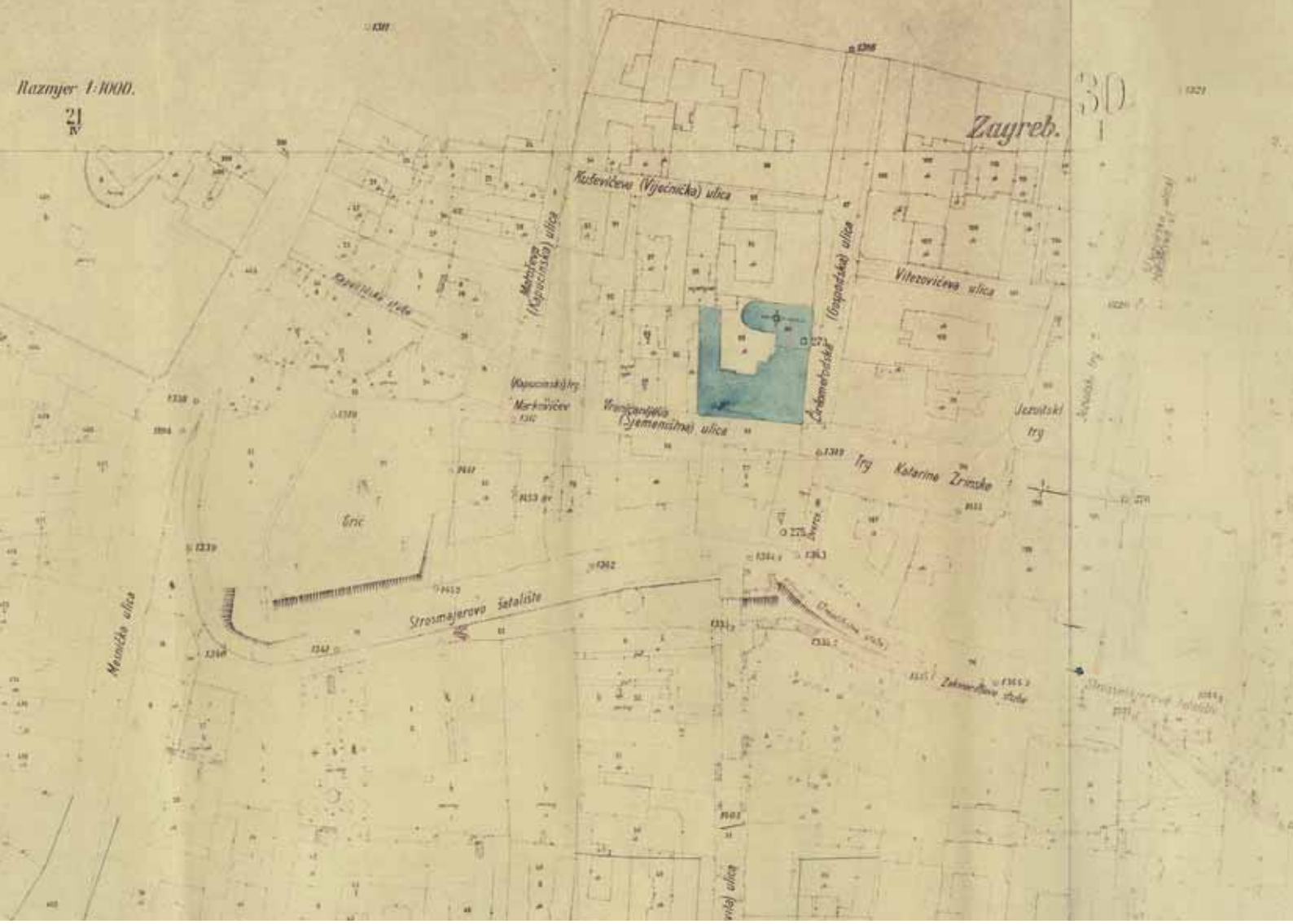
Ulazna vrata sjemeništa s grbom vladike Ilije Hranilovića

Nikola Badovinac, gradonačelnik Zagreba u vrijeme izgradnje crkve

Ravnateljstvo sjemeništa vodilo je veliku sabirnu akciju za gradnju crkve. Gradnju crkve osobito je pomogao tadašnji gradonačelnik Zagreba rođeni Žumberčan Nikola Badovinac. Gradonačelnik Badovinac već je ranije najavio kako će Grad materijalno podržati gradnju nove crkve[18]. Zadnja liturgija u crkvi sv. Vasilija služila se u nedjelju 15. ožujka 1885. Radovi na novoj crkvi su započeli 17. ožujka 1885. a liturgija za potrebe zagrebačkih grkokatoličkih vjernika za vrijeme gradnje nove crkve služila se u obližnjoj crkvi sv. Katarine. Radove na gradnji izvodio je tijekom 1885./1886. majstor Mihael Faleschini. Ikonostas iz stare crkve sv. Vasilija darovan je župi sv. Jurja u žumberačkom naselju Stojdraga, a luster je poklonjen župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Sošicama. Već krajem kolovoza 1885. toranj, lađa crkve i svetište bili su izgrađeni. U austrijskom Insbrucku naručeni su mozaici za pročelje crkve te križ za vrh tornja. Na mozaicima na pročelju na vrhu se nalazi Krist između sv. Petra i Pavla, a u sredini su mozaici sv. Ćirila i Metoda. Krajem rujna 1886. dovršene su ikone za novi ikonostas. Prvotne ikone izradio je slikar Mašić ali nisu prihvaćene pa je konačno nove ikone izradio slikar Bučevski. Drvenu konstrukciju ikonstasa izradio je J. Šeremet. Drveni strop i dvije pjevnice radio je stolar Hacker. Dva biskupska trona i jedan carski izradio je Budicki. Luster u lađi crkve izradio je A. Mesić. Zidove je oslikao I. Clausen. Kamenorezačke radove izveo je M. Fitzka. Vitraje u apsidi s prikazima pape Hadrijana i slavenskih apostola Ćirila i Metoda te Trojicom svetitelja izradila je jedna radionica u Insbrucku.

18 Arhiv križevačke eparhije br. 38/1884. Gradonačelnik Nikola Badovinac javlja biskupu Iliji Hraniloviću da je Grad Zagreb odobrio pomoć od 5.000 forinti za gradnju nove grkokatoličke crkve. Ukupna cijena gradnje iznosila je 25.000 forinti. Uz Grad Zagreb tadašnja Vlada je darovala 6.000, biskup Đuro Smičiklas 1.000, biskup Ilija Hranilović 1.000 i Tadija Smičiklas 500 forinti. Svoje su priloge dali i mnogobrojni svećenici i vjernici.

Plan s tlocrtnim prikazom nove crkve i starim nazivima ulica

Procesijski križ

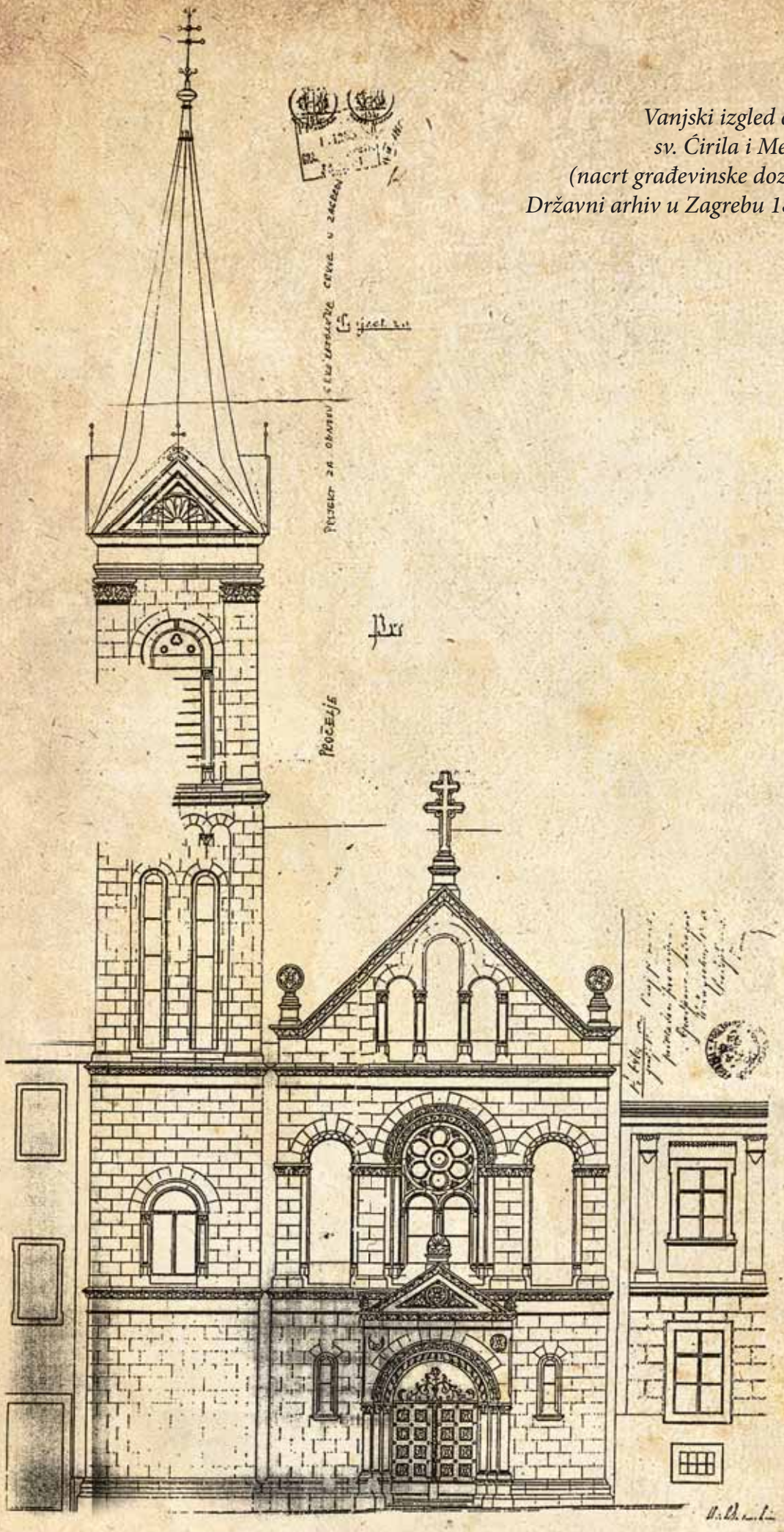
Kivot u crkvi

Četiri zvona koja su nakon potresa 1880. skinuta s crkve sv. Katarine prelivena su i darovana za novu grkokatoličku župnu crkvu. Novopodignutu crkvu sv. Ćirila i Metoda blagoslovio je križevački vladika Ilija Hranilović 12. prosinca 1886. godine. Tijekom I. Svjetskog rata crkvi su oduzeta zvona te je dugi niz godina ostala bez zvonjave. Godine 1931. zalaganjem tadašnjeg župnika Ivana Đure Višoševića kupljena su tri nova zvona od tvrtke Lebisch iz Zagreba. Postavljena su na crkvi 1. studenog 1931. godine. Trećinu svih troškova oko nabave novih zvona snosio je zagrebački ljekarnik Đuro Smičiklas. Najveće zvono posvećeno je Ćirilu i Metodu, srednje Presvetoj Bogorodici, a najmanje sv. Vasiliju Velikom. Godine 1928. u crkvi je uklonjen stari kor na lijevom bočnom zidu, a novi kor izgrađen je iznad ulaza 1932. godine. Šest prenosnih ikona za tetrapod (stolić u sredini crkve) izradila je akademska slikarica Dekleva. U lađi crkve na bočne zidove postavljene su velike slike akademskog slikara Ivana Tišova s prikazima: Uskrsnuća Isusova, Posljednjeg suda i Rođenja Isusova. Slika Rođenja Isusova posebno je zanimljiva jer prikazuje hrvatskog biskupa Grgura Ninskog obučenog u bizantsko ruho. U liku Grgura Ninskog prepoznaje se križevački biskup Julije Drohobecki, u liku kneza Branimira krije se umjetnik Ivan Tišov, a u liku kraljice Jelene umjetnikova supruga Terezija. Na koru crkve nalazila se i velika slika Ivana Tišova s prikazom Isusova ulaska u Jeruzalem - Cvjetnica. Ta je slika kasnije prenesena u sjemenišnu dvoranu. Godine 1955./1956. izrađen je detaljan projekt preinake tornja župne crkve sv. Ćirila i Metoda. Zvonik je imao starobizantski izgled s otvorenim vidikovcem na vrhu. Konzervatorski zavod projekt preinake tornja župne crkve ipak nije odobrio.

Tronovi u crkvi

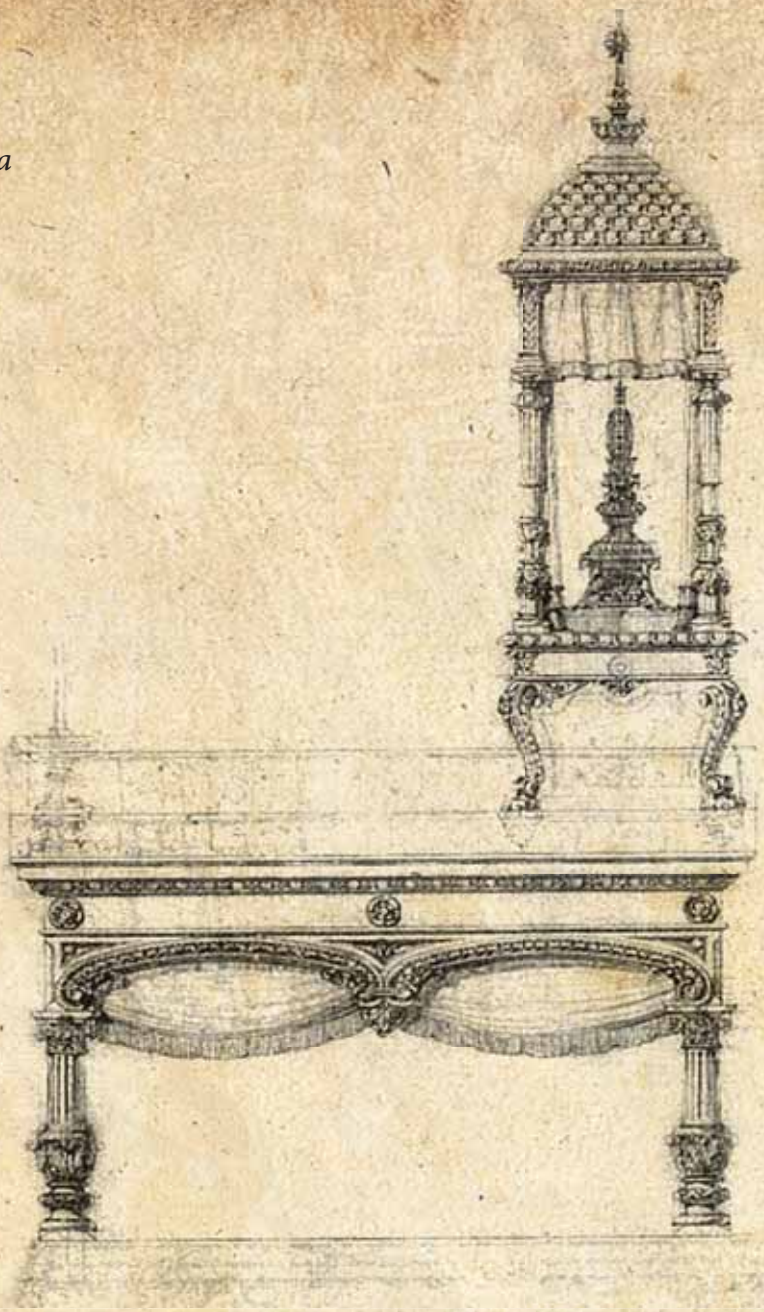

Vanjski izgled crkve
sv. Ćirila i Metoda
(nacrt građevinske dozvole,
Državni arhiv u Zagrebu 1885.)

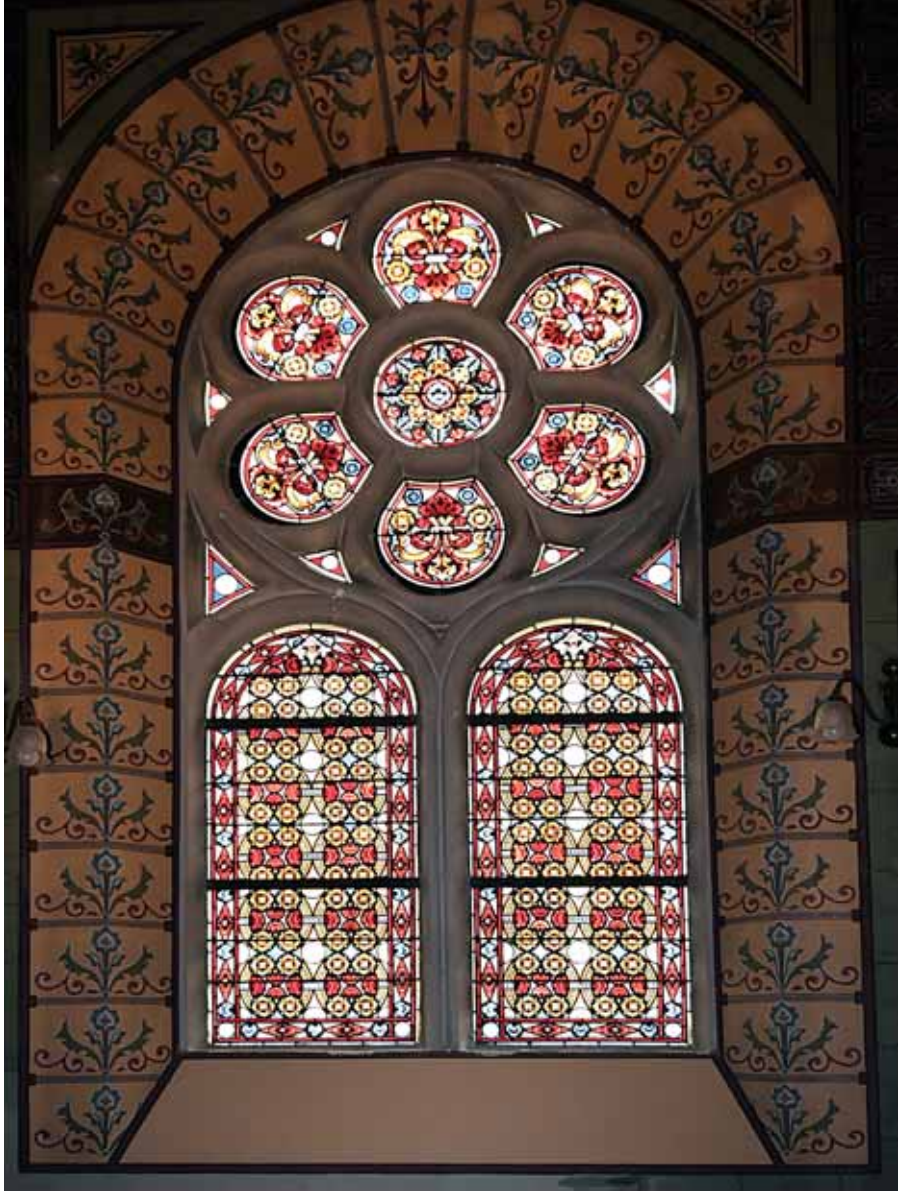
Ikonostas crkve sv. Ćirila i Metoda

Nacrt Božjeg groba za župnu crkvu

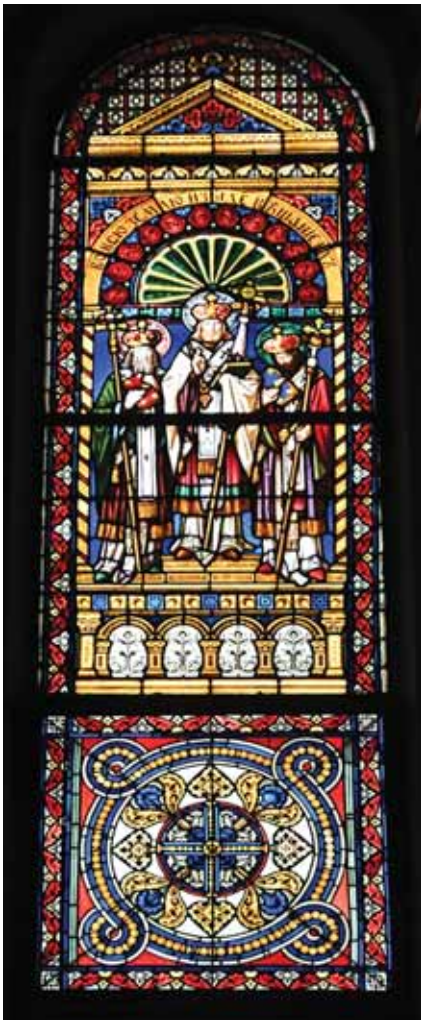

Antependij (prekrivač za oltar) sa prikazom sv. Ćirila i Metoda (1886.)

Rozeta na pročelju crkve

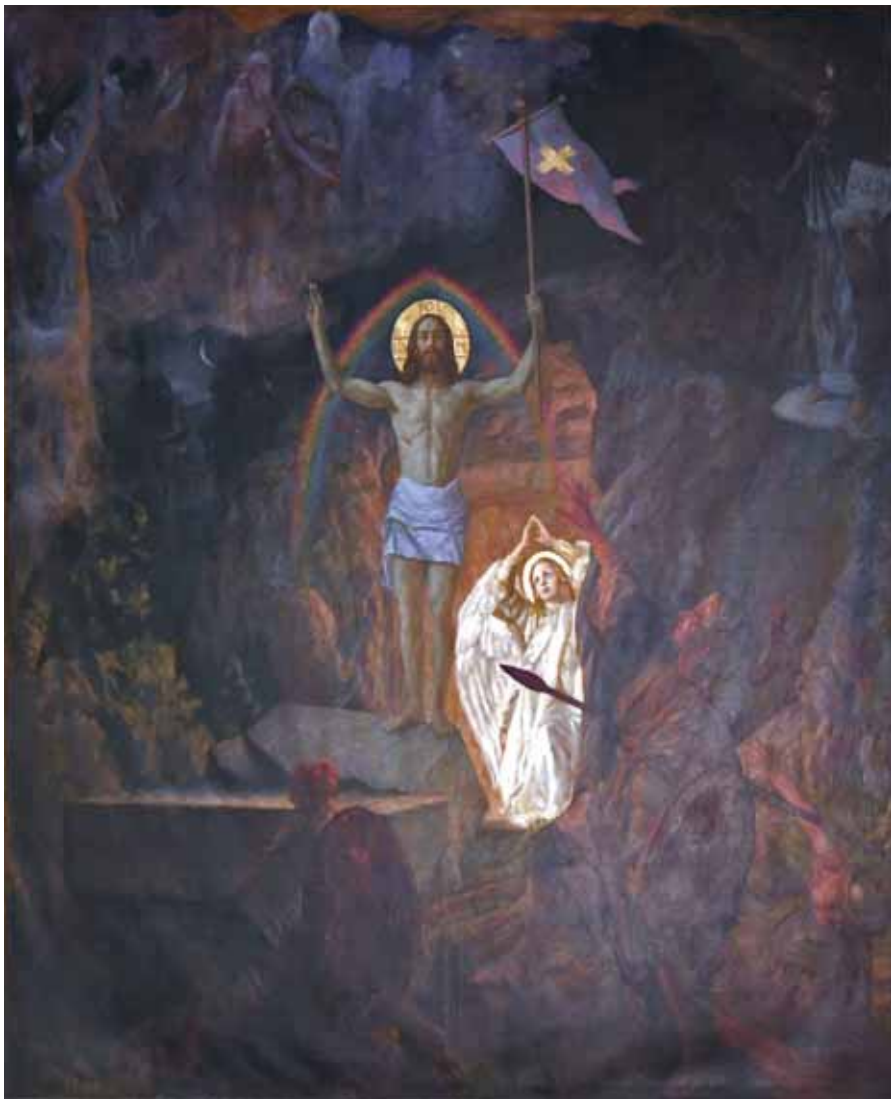

Vitraji u oltaru (apsidi) crkve

Slike Ivana Tišova u crkvi

Rođenje Isusovo

Uskrsnuće Isusovo

Posljednji sud

Nebeski zaštitnici Grkokatoličkog sjemeništa sv. Bazilije Veliki, sv. Ivan Zlatousti i sv. Grgur Bogoslov

NAZIVI ZA GRKOKATOLIČKO SJEMENIŠTE KROZ POVIJEST

Nazivi sjemeništa kroz vrijeme su se mijenjali. Do danas se promijenilo 12 različitih naziva:

1.	Seminarium Sancti Basilii (Sjemenište svetog Bazilija)
2.	Seminarium Unitorum (Sjemenište sjedinjenih)
3.	Seminarium Graecorum (Grčko sjemenište)
4.	Seminarium Colonichiarum (Kolonićevo sjemenište)
5.	Seminarium Vallachorum (Vlaško/uskočko sjemenište)
6.	Unitische Samenarium (Sjedinjeno sjemenište)
7.	Griechische Samenarium (Grčko sjemenište)
8.	Seminarium cleri junioris ecclesiae graeco cath. Crisiensis (Sjemenište svećeničkog podmlatka grkokatoličke Križevačke eparhije)
9.	Seminarium gerčkoga zakona (Sjemenište grčkog obreda)
10.	Seminarij grekokatoličeskij (Grkokatoličko sjemenište)
11.	Sjemenište križevačke biskupije
12.	Grkokatoličko sjemenište (današnji službeni naziv)

20. STOLJEĆE

SJEMENIŠNA SVAKODNEVNICA

U godini 1903. u sjemenišnu zgradu uvedena je plinska rasvjeta, a iste godine izrađen je i troškovnik za obnovu fasade. Godine 1908. uvedena je u sjemenište struja. U to vrijeme pitomci i bogoslovi veoma su aktivni te na prijedlog Jurja Pavića 1907. pokreću sjemenišni list "Jedinstvo" . Na sastanku 16. studenog 1907. osnovano je u sjemeništu "Literarno društvo Zorčić". Zbog sve većeg broja pitomaca i sjemeništaraca 1914. godine izrađen je nacrt za proširenje Sjemeništa.[19] Mladi sjemeništarci osnovali su 1918. godine društvo "Marijina kongregacija".[20]

Od godine 1924. uprava sjemeništa povjerena je redovnicima Bazilijancima. Godinu dana kasnije 1925. na prvom katu uređena je kapela sv. Vasilija Velikog po nacrtu nastavnika Umjetničke akademije prof. Rašice. Staklarsko-slikarska radionica Marković izradila je vitražni medaljon sv. Vasilija. Dne 1. veljače 1936. kuhinju u Sjemeništu preuzimaju sestre Vasilijanke iz Šida. Sve do tada sjemenišnu kuhinju vodili su laici koji su bili plaćeni.[21] Iste godine od strane Ordinarijata križevačke eparhije osnovano je "Društvo Zorčić" koje je imalo nakanu preuzeti sjemenišnu imovinu u Pribiću.[22] Veliki broj pitomaca uvjetovao je proširenje sjemenišne zgrade. Dogradnja sjemeništa započela je u ljeto 1943. godine a veliku sabirnu akciju među zagrebačkim vjernicima vodio je osobno Ilija Vranešić predsjednik Društva Žumberčana.[23] Tijekom 1943./1944. po nacrtu arhitekta Stjepana Podhorskog dograđeno

Sjemenišni list „Jedinstvo"

19 AGSZ Br.455/1914

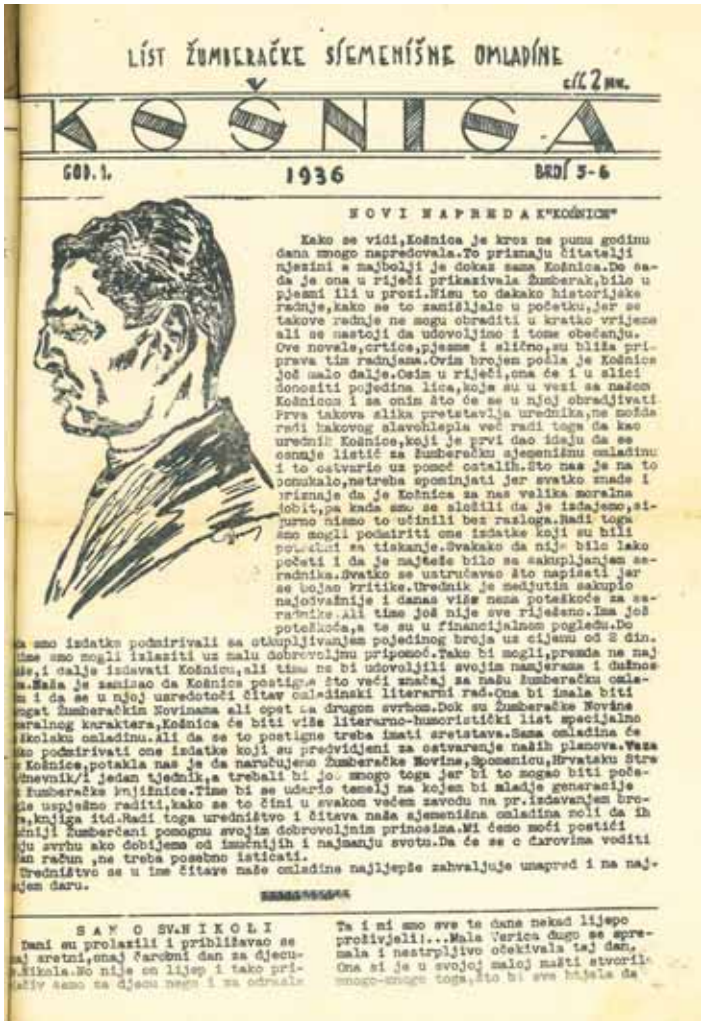
20 AGSZ, 1918./1919. Zapisnici održanih sjednica

21 AGSZ, Br.34/1936.

22 AGSZ, Br.223/1936

23 AGSZ Br.161/1944. Od četiri milijuna kuna koliko su iznosili troškovi, deset posto darovao je sam Ilija Vranešić.

je potpuno novo lijevo krilo unutar sjemenišnog dvorišta. Prije izgradnje novog krila razmišljalo se o dogradnji trećeg kata na sjemenišnoj zgradi, ali se zbog vizure odustalo od inicijative. U istom periodu pregovaralo se o mogućoj kupnji dviju kuća uz sjemenište, no ni to nije ostvareno.[24] Godine 1945. dne 10. listopada u Sjemenište dolaze časne sestre Vasilijanke iz Sošica s kojima je potpisan pravilnik o međusobnim odnosima i obvezama. One prvotno pomažu u kuhinji a kasnije kao sakristanke i katehistice. Godine 1946. izrađen je i poseban statut za časne sestre koje djeluju pri župi sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Od siječnja 1955. ponovno su ugovorno vezane za sjemenište.[25] Zbog velikog stradanja crkvenih objekata u Žumberku tijekom II. Svjetskog rata u Sjemeništu je 1946. osnovano Društvo sv. Pavla za obnovu crkava i dvorova koji su uništeni tijekom rata. Pravila Društva odobrio je Ordinarijat križevačke eparhije 18. svibnja 1947.[26] Godine 1952. izrađen je detaljan plan obnove sjemenišne fasade. Radove je na obnovi vodio Franjo Burić. Od 1953. sjemenište se vodi kao đački dom.[27] Godine 1961. tadašnji rektor sjemeništa Ivan Pavković predložio je Ordinarijatu križevačke eparhije osnivanje Gimnazije u zgradi Sjemeništa.[28] Od 1967. sjemenišna zgrada ima svojstvo spomenika kulture (Rješenje o preventivnoj zaštiti spomenika kulture br. 02-13/121-67). Sve do 1970. godine u sjemeništu se školuju pitomci – gimnazijalci kada se nepotrebno ukida malo sjemenište. Umjesto odgoja u vlastitom sjemeništu eparhijska uprava sjemeništarce šalje na školovanje u Rijeku, Suboticu, Rim i Njemačku. Ukidanje malog sjemeništa 1970. godine jedinstveni je presedan u povijesti Križevačke eparhije. U 1972. godini pristupilo se velikoj obnovi sjemenišne zgrade. Te je godine obnovljena fasada u Vranicanijevoj ulici. Od 1974. godine u Sjemeništu

LÍST ŽUMBERAČKE SJEMENIŠNE OMLADINE

KOŠNICA

GOD. I. 1936 BROJ 5-6

NOVI NAPREDAK "KOŠNICE"

Kako se vidi, Košnica je kroz ne punu godinu dana mnogo napredovala. To priznaju čitatelji njezini a najbolji je dokaz sama Košnica. Do sada je ona u riječi prikazivala Žumberak, bilo u pjesmi ili u prozi. Nisu to dakako historijske radnje, kako se to zamišljalo u početku, jer se takove radnje ne mogu obraditi u kratko vrijeme ali se nastoji da udovoljimo i tome obećanju. Ove novele, crtice, pjesme i slično, su bliža priprava tim radnjama. Ovim brojem pošla je Košnica još malo dalje. Osim u riječi, ona će i u slici donositi pojedina lica, koja su u vezi sa našom Košnicom i sa onim što će se u njoj obrađivati. Prva takova slika prestavlja urednika, ne možda radi takovog slavohlepla već radi toga da kao urednik Košnice, koji je prvi dao ideju da se osnuje listić za žumberačku sjemenišnu omladinu i to ostvario uz pomoć ostalih. Što nas je na to ponukalo, netreba spominjati jer svatko znade i priznaje da je Košnica za nas velika moralna dobit, pa kada smo se složili da je izdajemo, sigurno nismo to učinili bez razloga. Radi toga smo mogli podmiriti one izdatke koji su bili potrebni za tiskanje. Svakako da nije bilo lako početi i da je najteže bilo sa sakupljanjem saradnika. Svatko se ustručavao što napisati jer se bojao kritike. Urednik je medjutim sakupio najodvažnije i danas više nema poteškoće za saradnike. Ali time još nije sve riješeno. Ima još poteškoća, a te su u financijalnom pogledu. Do

SAN O SV. NIKOLI

Dani su prolazili i približavao se naj sretniji, onaj čarobni dan za djecu- Nikola. No nije on lijep i tako pri-

Ta i mi smo sve te dane nekud lijepo proživjeli!... Mala Verica dugo se spremala i nestrpljivo očekivala taj dan. Ona si je u svojoj maloj mašti stvorila mnogo-mnogo toga, što bi sve htjela da

Sjemenišni list „Košnica"

24 Eparhijski vjesnik, God 1943., br.3., str. 99.

25 IVAN PAVKOVIĆ, Kratki povijesni pregled hrvatske viceprovincije sastara Bazilijanki, Zagreb, 1991., str.30-36. Vidi još: Kronika sestara Bazilijanki, Zagreb, god. 1945.

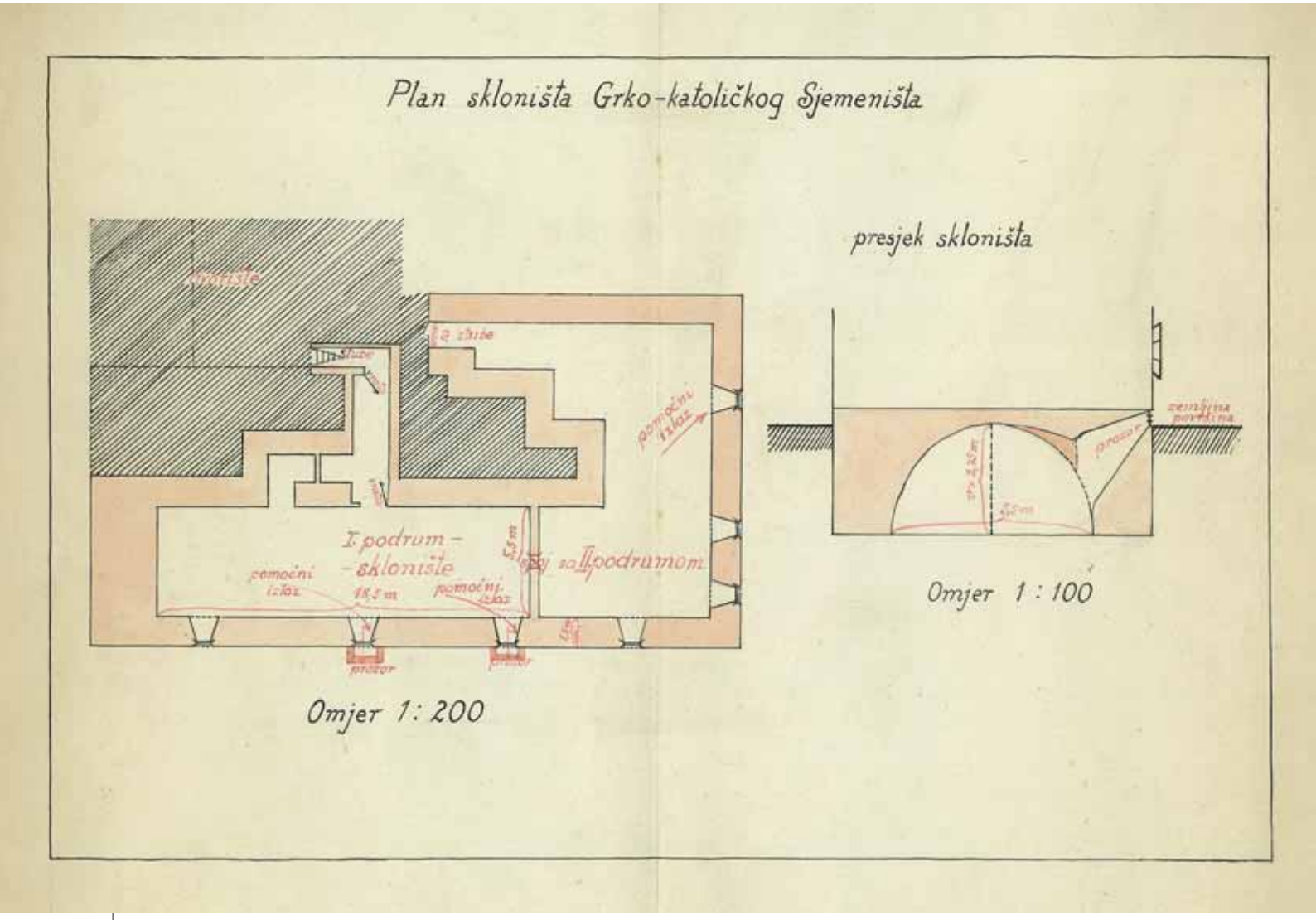
26 AGSZ, br. 83/1946

27 AGSZ, Br. 11/1953

28 AGSZ, Br.29/1961

je sjedište Žumberačkog vikarijata. Prema statistici godine 1975. u Sjemeništu boravi devet bogoslova, a u inozemstvu njih šest.[29] U isto vrijeme Križevačka eparhija ima 46 sjemeništaraca (gimnazijalaca) od kojih niti jedan u zagrebačkom sjemeništu. Od 1978. u Sjemeništu je sjedište uredništva Žumberačkog krijesa. Od 1985. Sjemenište surađuje s drugim biskupijama osiguravajući bogoslovima iz Mostarske i Kotorske biskupije smještaj u svojim prostorima. Dne 17. prosinca 1985. u povodu obilježavanja 300-te obljetnice smrti vladike Pavla Zorčića i 200-te obljetnice smrti vladike Vasilija Božičkovića na zgradi Sjemeništa postavljena je ploča ovoj dvojici crkvenih velikana koji su imali osobite zasluge za Sjemenište.

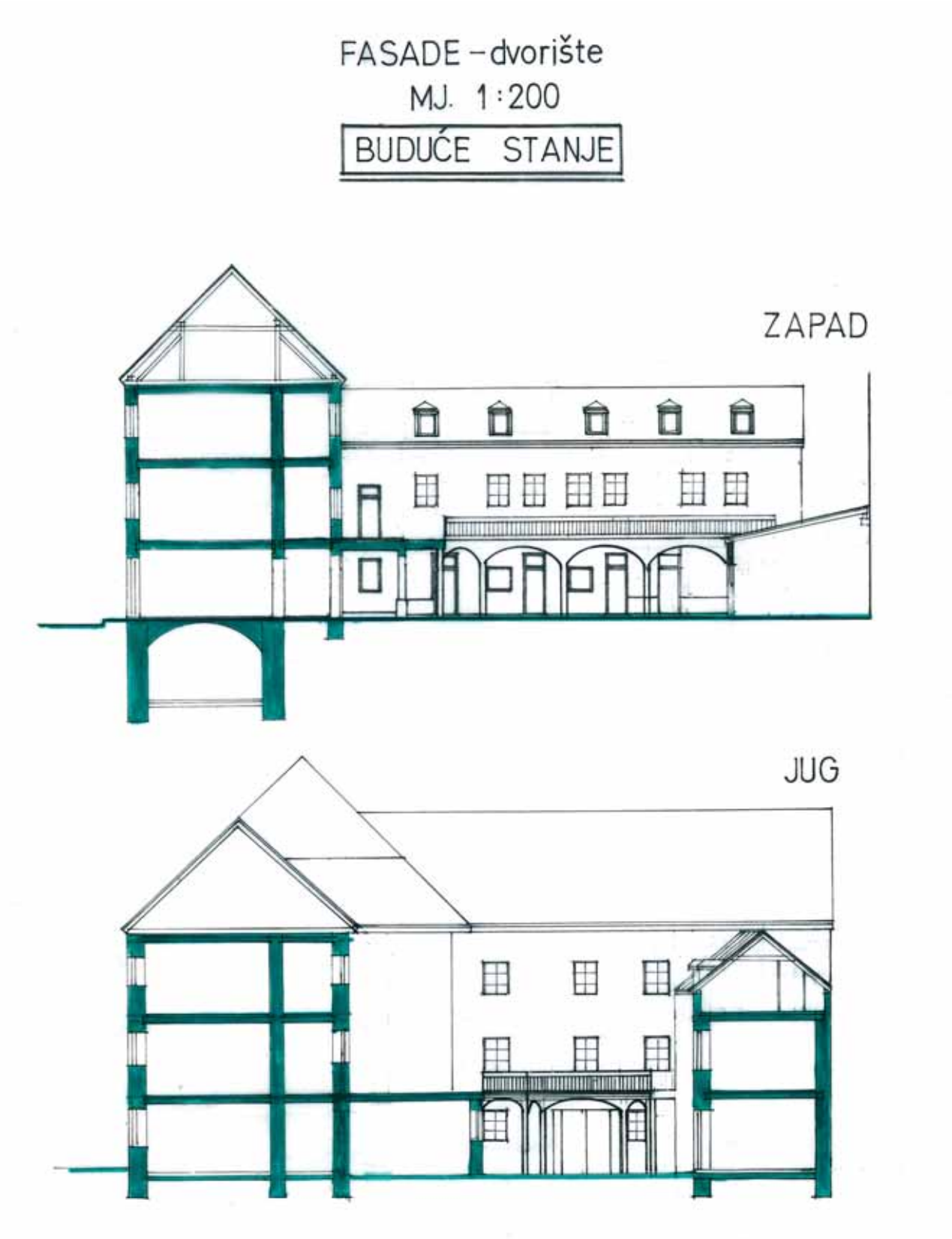
Godine 1987. po prvi puta u Sjemeništu su održane duhovne vježbe za svećeničke supruge. Godine 1993. na lijevom krilu zgrade iznad nekadašnje knjižnice podignut je kat s novim gostinjskim sobama. Sjemenište je detaljno obnavljano 1995. godine kada je izvršena sanacija dijela temelja zgrade, obnovljen je i dio instalacija. Godine 1996. uveden je plin u cijelu zgradu, a iste godine u prizemlju lijevog dijela zgrade detaljno su obnovljeni zidovi i instalacije.

Plan skloništa

29 Opći šematizam Katoličke crkve u Jugoslaviji, Zagreb, 1975., str. 179.

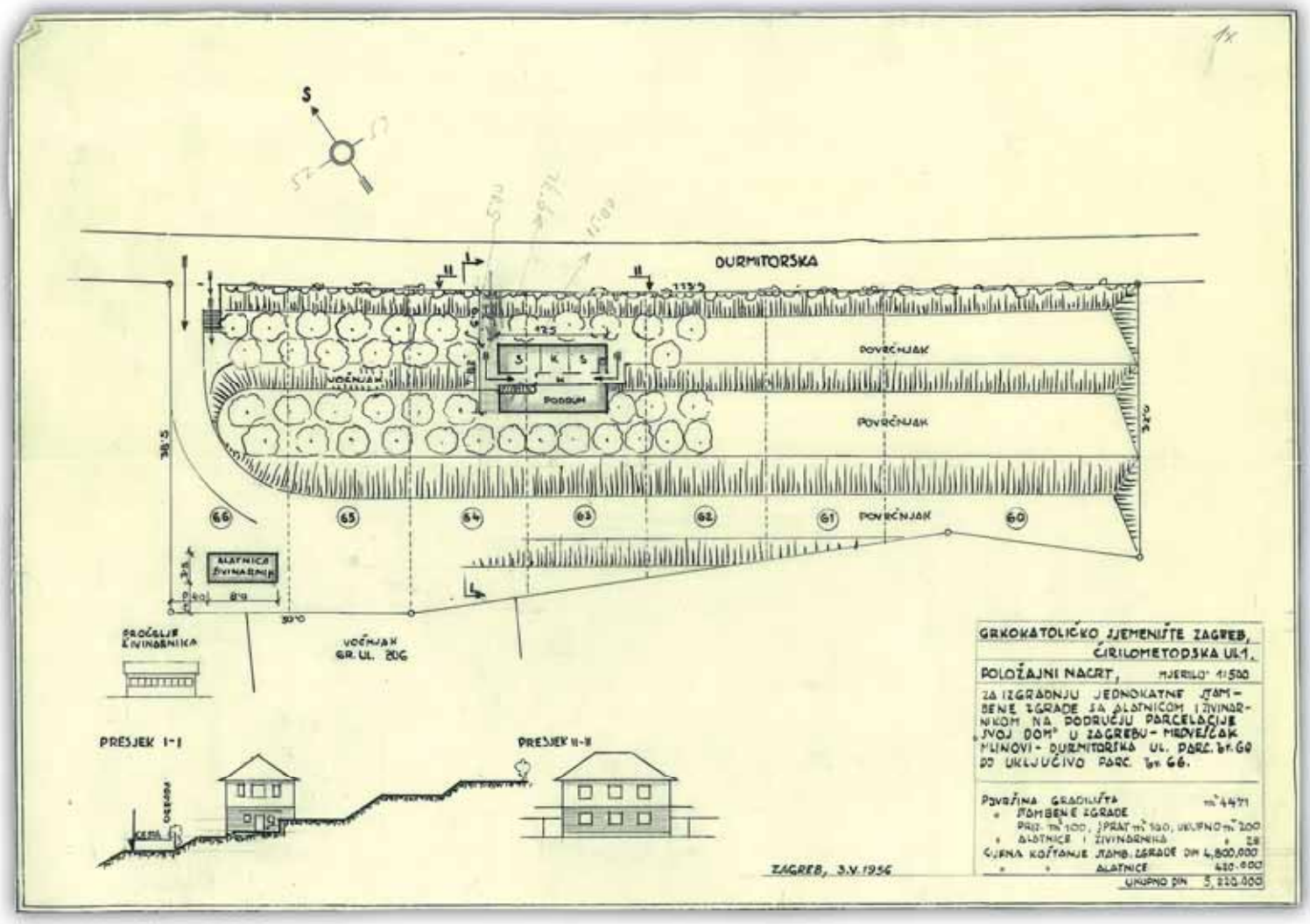
Godine 2002. preuređena je nekadašnja sjemenišna blagavaonica u novu dvoranu. Novouređena dvorana u prizemlju blagoslovljena je 11. svibnja 2002. godine. Godine 2007./2008. obnovljeno je krovište na sjemenišnoj zgradi, a 2010. postavljena je nova fasada na cijelom sjemeništu. Nakon potresa koji je 22. ožujka 2020. pogodio Zagreb uklonjeni su stari dimnjaci s krovišta a zgrada je dodatno sanirana i obnovljena.

Nacrt dogradnje dvorišne zgrade iz 1943. godine

SJEMENIŠNO DOBRO SV. JOZAFATA U ŠESTINAMA

Grkokatoličko sjemenište posjedovalo je u Šestinama (lokacija Šumski prečac – Mlinovi, nekadašnja Durmitorska ulica) vlastito gospodarstvo koje je nosilo naziv "Imanje sv. Jozafata – Šestine". Kuća na imanju potjecala je iz 19. stoljeća. Uz kuću bila je i gospodarska zgrada. Godine 1953. na imanju su držane krave i svinje. No 1953. dogodio se na imanju veliki odron zemlje nakon kojeg se namjeravalo izgraditi novi objekt. Nacrt je 22. rujna 1956. izradio arhitekt Živko Stracenski. Objekt i zemljište kasnije su prodani zbog potrebe obnove sjemenišne zgrade.

Nacrt za novi sjemenišni objekt u Šestinama

Bogoslovi na sjemenišnom imanju u Šestinama

Sjemenište ima dva kućna broja Ćirilometodska 1 i Vranicanijeva 2

Ploča na zvoniku

Grkokatoličko sjemenište zaštićeni je spomenik kulture

Stari naziv ulice

REDOSLIJED RAVNATELJA (REKTORA) GRKOKATOLIČKOG SJEMENIŠTA U ZAGREBU

U arhivskoj dokumentaciji se navode za poglavara sjemeništa tri naslova: Regens (upravitelj), Ravnatelj (rektor) i Praefectus (nadstojnik).

	PERIOD SLUŽBE REKTORA	IME I PREZIME	ŽIVOTNI VIJEK
1.	1688. –	**Đuro Germiković**	
2.	1700. –	**Teodor Strahinić**	
3.	1703. – 1709.	**Grgur Jugović**	+1709.
4.	1710. –	**Franjo Novak**	
5.	1737. –	**Teofil Pašić**	
6.	1737. – 1742.	**Simeon Bulić**	
7.	1774. – 1776.	**Ignacije Latković**	+1794.
8.	1776. – 1779.	**Atanazije Gvozdanović**[30]	1743. – 1806.
9.	1779. – 1781.	**Silvestar Bubanović**	1754. – 1810.
10.	1781. – 1782.	**Janko Rajaković**	
11.	1782. – 1785. drugi mandat 1807. – 1809.	**Konstantin Stanić**	1756. – 1830.
12.	1796. – 1800.	**Tomo Čučić**[31]	1767. – 1824.
13.	1800. –	**Antun Tumara**	1766. – 1828.
14.	1809. – 1810.	**Gabre Smičiklas**	1783. – 1856.
15.	1810. – 1812.	**Konstantin Poturičić**	

30 ŽK 1981., Ivan Pavković, Iz galerije rektora grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu, Zagreb, 1981. Str. 82. Atanazije Gvozdanović tijekom svog života bio je ravnateljem u čak četiri grkokatolička sjemeništa. Od 1776.-1779. U Zagrebu, od 1783.-1784., u Barbareumu u Beču (Austrija), od 1784.-1785., u Egeru (Mađarska), od 1785.-1786. u Lavovu (Galicija-Ukrajina).

31 Preminuo je 13. travnja 1824. i jedini je rektor Grkokatoličkog sjemeništa koji je sahranjen u crkvi sv. Katarine na Gornjem Gradu

16.	1812. – 1821.	**Simeon Čučić**	1784. – 1828.
17.	1821. – 1830.	**Marko Badovinac**	1770. – 1850.
18.	1830. – 1831.	**Vasilije Bubanović**	1797. – 1853.
19.	1832. – 1837.	**Nikola Malić**	1792. – 1837.
20.	1838. – 1846.	**Janko Goleš**	1806. – 1867.
21.	1846. – 1849.	**Janko Predović**	1800. – 1872.
22.	1849. – 1851.	**Petar Stić**	1816. – 1852.
23.	1852. – 1860.	**Pavao Bratelj**	1813. – 1870.
24.	1860. – 1861.	**Vasilije Poturičić**	1811. – 1887.
25.	1861. – 1866.	**Marko Stanić**	1818. – 1878.
26.	1866. – 1871.	**Tomo Vidović**	1835. – 1883.
27.	1871. – 1877.	**Gabre Smičiklas**	+1877.
28.	1877. – 1882.	**Tadija Smičiklas**	1843. – 1914.
29.	1882. – 1885.	**Vladislav Laboš**	1855. – 1924.
30.	1885. – 1891.	**Antun Franki**	1844. – 1908.
31.	1891. – 1898.	**Andrija Segedi**	1862. – 1920.
32.	1898. – 1902.	**Daniel Šajatović**	1868. – 1952.
33.	1902. – 1914.	**Dionizije Njaradi**	1874. – 1940.
34.	1914. – 1924.	**Tomo Severović**	1879. – 1951.
35.	1924. – 1956.	**Ivan Đuro Višošević**	1887. – 1969.
36.	1956. – 1990.	**Ivan Pavković**	1917. – 1994.
37.	1990. – 2019.	**Nikola Kekić**	1943. –
38.	2019. – 2020.	**Robert Rapljenović**	1979. –
39.	2021. –	**Daniel Vranešić**	1979. –

DNEVNI RED

ZA GIMNAZIJALCE	ZA BOGOSLOVE
5.30 ustajanje	5.30 ustajanje
6.00 jutarnja molitva i sv. Liturgija	6.00 jutarnja molitva, razmatranje
6.30 učenje	6.30 Sveta liturgija
7.15 doručak	7.15 doručak
7.30 polazak u školu	7.30 spremanje za predavanja
12.45 objed, slobodno vrijeme, šetnja	8.00 polazak na fakultet
15.00 učenje	12.30 duhovno štivo
16.30 predvečerak, odmor	12.45 objed, slobodno vrijeme, šetnja
16.45 učenje	15.00 učenje
18.00 odmor	16.30 odmor, predvečerak
18.15 učenje	16.45 učenje
19.00 instrukcija	18.00 odmor
19.30 večera, slobodno vrijeme	18.15 učenje
20.30 večernja molitva, pranje zubi, čišćenje odjela	19.30 večera, slobodno vrijeme
	20.30 večernja molitva, točke za razmatranje
	21.00 noćni počinak

Ovaj Dnevni red sačinilo je Ravnateljstvo sjemeništa.

RASPORED ZA VRIJEME DUHOVNIH VJEŽBI SVEĆENIKA ODRŽANIH U SJEMENIŠTU OD 22. DO 24. KOLOVOZA 1974. GODINE

6.00	Ustajanje
6.30	Jutarnja molitva časoslova
7.00	Sveta liturgija
7.45	Doručak
9.00	Pouka
9.45	Molitva časoslova - časovi
10.00	Crna kava u blagavaonici
10.30	Pouka
11.30	Zajednički časoslov
12.00	Zajednički razgovor (pastoralni problemi)
12.30	Ručak (slobodno vrijeme, odmor)
16.00	Pouka
16.45	Zajednička krunica, okrepa u blagavaonici
17.30	Pouka
18.30	Večernja molitva časoslova
19.00	Večera, privatna pobožnost, slobodno vrijeme, počinak

PRAVILA
Za bogoslove bogoslovnog sjemeništa Križevačke eparhije

Primjedba: Ista pravila vrijede uglavnom i za pitomce malog ili dječačkog sjemeništa, koje je smješteno u istoj zgradi, u odvojenim prostorijama, i stoji pod istom upravom.

I. Svrha i temeljna načela sjemenišnog odgoja:

1. Bogoslovno sjemenište je zavod, u kojem se pod vodstvom postavljenih od Crkve poglavara odgaja mladež za svećeničko zvanje.
2. Svrha je sjemenišnog odgoja, da se pripravnici za svećeničko zvanje sticanjem temeljnih svećeničkih vrlina, osobito poniznosti, poslušnosti i apostolske revnosti, kao i sticanjem potrebnog bogoslovnog znanja priprave i osposobe za savjesno i revno vršenje svih dužnosti buduće svećeničke službe. Prema tome:
3. U bogoslovno sjemenište eparhije križevačke primat će se samo oni mladići tjelesno i duševno zdravi, koji pokazuju ozbiljnu volju posvetiti se svećeničkom zvanju ili koji su prethodnim odgojem i izdržanom kušnjom u malom sjemeništu dali već dokaze Božjeg poziva u ovo uzvišeno zvanje.
4. Bogoslovi eparhije križevačke, imajući stalno pred očima uzvišeni cilj svećeničkog zvanja, da budu dostojni posrednici između Boga i ljudi te vjerni strojitelji Kristovih tajna i gorljivi apostoli, nastojat će svim marom duše primjenjivati sva ona sredstva, koja im za vlastito posvećenje duše i za obrazovanje uma propisuje sveta Crkva, kao i sva ona sredstva, koja im pružaju zavodska pravila.
5. Pošto eparhija križevačka pored brige i skrbi za vječni spas povjerenog stada imade po svom položaju i Božjem proviđenju i tu naročitu zadaću, da radi na zbližavanju Istočne i Zapadne Crkve u duhu uzajamne ljubavi i bratstva, bogoslovi eparhije križevačke marljivo će u svom odgoju primjenjivati ne samo ona sredstva, koja ih uvode u poznavanje osobina istočnog obreda i istočnog crkvenog prava, već i sva ona sredstva, koja će ih osposobiti za rad oko upoznavanja, zbližavanja istočnih crkava, kao što su to učenje izabranih pitanja iz područja patrologije istočnih Otaca, povijesti istočnih crkava te razlika.
6. Kako zavodska pravila pored propisa dnevnog reda i stege sadržavaju i sva druga sredstva dobrog svećeničkog odgoja, koja je sv. Crkva propisala, bogoslovi će savjesno i točno vršiti sve propise zavodskih pravila gledajući u njima sigurne i jasne putokaze volje Božje.
7. Pošto je sv. Otac vrhovni nadpastir cjelokupnog stada Kristovog i vidljiva glava Crkve, svi će bogoslovi gajiti najveće poštovanje i odanost prema njemu i podvrgavati se njegoviom odredbama u svim stvarima, koje se odnose na vjeru, čudoređe, discipline i upravu crkve, imajući vazda pred očima istinu vjere, da je on kao zakoniti nasljednik sv. Petra i namjesnik Kristov na zemlji imade najvišu i potpunu vlast u Crkvi Božjoj /Kan.218/, po riječima, što ih je sam Spasitelj rekao Petru: Ti si Petar stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena

neće je nadvladati. I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskog, pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima i što god razrješiš na zemlji bit će razrješeno na nebesima (Mt 16, 18). "Pasi ovce moje, pasi jaganjce moje" (Iv. 21, 16-17).

8. Kao svećenički pripravnici i budući službenici Crkve i oltara bogoslovi će posebnu ljubav i poslušnost iskazivati svom vladici te mu se kao svom neposrednom natpastiru, duhovnom ocu i poglavaru sinovski pokoravati. Neka znadu da su vladike nasljednici apostola te pod vrhovnim vodstvom Namjesnika Kristovog vrše u eparhiji najvišu natpastirsku vlast po Božjem pravu, kako uči apostol naroda: "Pazite na sebe i na sve stado, nad kojim vas Duh Sveti postavi biskupima da pasete crkvu Božju, koju steće krvlju svojom" (Dj 20, 28).
9. Pošto su sjemenišni poglavari od Crkve i eparhije postavljeni odgojitelji sjemenišne mladeži, bogoslovi će sve svoje poglavare uvijek i svagdje sa sinovskim poštovanjem susretati, njihove opomene ponizno i zahvalno primate i njihovim se odredbama poslušno podvrgavati.
10. U svim svojim poglavarima gledat će bogoslovi ne ljude podvrgnute ljudskim manama i slabećama, već zamjenike Boga i tumače volje Božje, po riječima Krista Gospodina: "Tko vas sluša, mene sluša, i tko vas prezire, mene prezire, a tko prezire mene, prezire onoga koji je mene poslao" (Lk 10, 16).
11. Osim toga svi će se bogoslovi s dužnim poštovanjem i poslušnošću odnositi prema zakonitim predstavnicima svjetovne vlasti te imajući pred očima riječi sv. Pavla "nema vlasti, da nije od Boga" (Rim 13,1), kao i riječi samog Spasitelja "podajte caru carevo, a Bogu božje" (Lk 20, 25), savjesno vršiti sve svoje građanske dužnosti.

II. Zavodska stega

1. Načela odvojenja bogoslova od pitomaca gimnazijalaca:

12. U svrhu uspješnijeg odgoja bogoslovne mladeži eparhije križevačke imade se u eparhijskom sjemeništu u Zagrebu provesti odvojenje /separacija/ pitomaca – bogoslova od pitomaca - gimnazijalaca.
13. Ovo odvojenje ima se provesti na način:

    a) Da bogoslovi imadu od sada stanovati od pitomaca-gimnazijalaca u posebnim prostorijama, koje će im služiti i za spavanje i za učenje te dnevno boravljenje

    b) Da će imati i posebno blagovalište te zasada do daljnje odredbe blagovati zajedno s poglavarima.
14. Pošto bogoslovi stanuju pod istim krovom s pitomcima-gimnazijalcima i vezani su u nekim slučajevima na iste čine i dužnosti s njima, sama narav stvari te potrebe sjemeništa i crkve zahtjevaju, da se u tim slučajevima rukovode i istim pravilima.

2. Zajednički čini i dužnosti s pitomcima gimnazijalcima

15. Bogoslovi će ići s pitomcima-gimnazijalcima na zajednička bogosluženja, kao jutarnje, večernje i druge crkvene pobožnosti.

16. Što se tiće svagdanje liturgije, za bogoslove bit će u načelu posebna liturgija u sjemenišnoj kapeli sv. Vasilija, prije koje će obaviti svagdanje jutarnje razmatranje i na kojoj će sami dvoriti i odgovarati, odnosno zajednički recitirati ili pjevati. U izuzetnim slučajevima, a naročito kad uzmanjka svećenik za služenje liturgije, kao i na dan zajedničke pouke za čitav dom ići će bogoslovi na zajedničku liturgiju pitomaca-gimnazijalaca i sudjelovati će u njihovim zajedničkim molitvama i pobožnostima.
17. Vježbe koralnog pjevanja, što se drže prije crkvenih bogosluženja, imadu biti i dalje zajedničke tako, te u njima imadu učlestvovati svi bogoslovi bez razlike. Te se vježbe drže u učionici pitomaca-gimnazijalaca.
18. Isto tako sve vježbe zbornog pjevanja, u kojima učestvuju i pitomci-gimnazijalci, također su zajedničke. U njima imadu učestvovati svi bogoslovi pjavači, a drže se obično također u učioni pitomaca-gimnazijalaca, tek u izuzetnim slučajevima uz odobrenje Rektora u učioni bogoslova. Ovim vježbama rukovodit će uvijek ili Viceprefekt ili od njega u dogovoru s Rektorom naznačeni bogoslov. Ove vježbe drže se obično uoči nedjelja i blagdana, kao i besposredno prije samog bogosluženja.
19. Kada treba obaviti takav ručni rad većih razmjera, u kojem po odredbi poglavara imade sudjelovati čitav dom, kao npr. dovoz drva, ugljena, živežnih namirnica itd. Bogoslovi dat će se također rado i složno upregnuti u zajednički rad s pitomcima-gimnazijalcima.
20. Nekoliko puta u godini, kao na Božić, Novu Godinu, Bogojavljenje, Uskrs, Duhove, blagdan Krista Kralja, Bezgrešno začeće, Papin dan, imendan Vladike i imendan poglavara, dozvolit će se u propisano vrijeme odmora poslije objeda i večere zajedničko druženje bogoslova i pitomaca - gimnazijalaca. U svim drugim slučajevima imadu se bogoslovi strogo pridržavati načela odvojenja, od kojeg ne smije nitko odstupati bez znanja i dozvole poglavara.
21. Za glavne čine općeg kućnog reda, kao što je ustajanje, odjed, večernja molitva, kao i za sve zajedničke sastanke vrijedit će znak, što se daje glavnim kućnim zvonom. Za sve ostale čine bogoslovnog kućnog reda davati će Viceprefekt znak posebnim ručnim zvoncem.

3. Dnevni red

Prilaže se "Shema" dnevnog reda uz slijedeće primjedbe:

22. Dvaput u tjednu, po mogućnosti u subotu od dva do četiri sata a u druge dane kad nema obvezatne šetnje od dva do tri, imade biti određeno vrijeme za brijanje i šišanje, kao i za genaralno čišćenje spavaona, kupaone, terase itd. Ovo genaralno čišćenje sastoji se ne samo u tome, da se spavaona i kupaona dobro pometu, već da se i pod temeljito četkom oriba te mokrom i suhom krpom obriše, a stol, stolice i željezni djelovi kreveta dobro operu i obrišu. Za vrijeme ovog generalnog čišćenja neka se i terasa pomete i uredi. I mjesečno kupanje neka se po mogućnosti odredi za subotu od 3 do 4 sata.

23. Isto tako slobodno vrijeme ujutro poslije doručka te o podne poslije objeda i uveče poslije večere imade biti određeno za dnevno čišćenje odijela i cipela kao i za drugu nužnu toaletu.
24. Dvaput na tjedan u slobodno vrijeme poslije doručka, imade se obaviti tjedno čišćenje i ređenje spavaone. Sastoji se u tome, da se soba temeljito pomete, nakon kratkog zračenja prašina sa stolova, stolica, kreveta, peći i drugih predmeta dobro pobriše i soba dobro prozrači. Kod otvaranja prozori se moraju dobro zakvačiti.
25. Bogoslovi će si, jednako kao i pitomci-gimnazijalci, poslije doručka na znak kućnog zvona sami spremiti krevete, tj. madrace i plahte lijepo poravnati i nategnutu, poplun odnosno gunj i jastuke uredno i lijepo složiti, stolicu obrisati, vodu od umivanja iznijeti i lavor dobro očistiti i obrisati te naopaške na stolici postaviti. Valja pomno paziti da se zamazana voda iz lavora ne izlijeva u vodovodnu školjku već u zahodsku šalicu i to tako lagano i oprezno da se voda ne izlijeva izvan šalice i da se vodom ne poprskaju stijene.
26. Vrijeme i raspred tjednog i genaralnog čišćenja određivati će Viceprefekt u dogovoru s prefektom i rasored odobreni od Prefekta izvjesiti na oglasnoj ploči. Od ovog ručnog rada neka Viceprefekt nikog, pa i samog sebe ne dispenzira. Ovoga rada neka se bogoslovi ne stide i ove kućne poslove neka rado i bez prigovora prihvaćaju te, u duhu pokore i poniznosti vrše ugledavajući se u svijetli primjer, što nam ga je u tom pogledu dao sam Božanski Spasitelj, dok je boravio u kući nazaretskoj.
27. Viceprefekt vršit će nadzor nad svim ovim poslovima pazeći da bude sve u redu i prema gornjim uputama dobro obavljeno.
28. Po priklopljenooj shemi i primjedbama Prefekt će u dogovoru s Viceprefektoom početkom svake godine sastaviti Raspored dnevnog reda dati ga Rektoru pregledati i odobriti te javno na oglasnoj ploći izvjesiti. Ovaj raspored nije dozvoljeno tokom godine mijenjati bez znanja i odobrenja Rektora.

4. Študije, predavanja, ispiti

29. Na sve početke i prekide odnosno svršetke daje Viceprefekt znak malim zvoncem.
30. Za vrijeme študija ima u učioni vladati stroga šutnja. Za vrijeme odmora slobodno je u učioni razgovarati, ali se Viceprefekt ovlašćuje, da u pojedinim slučajevima odredi šutnju u učionici i za vrijeme odmora, ako to većina bogoslova zatraži, kako bi pojedinici mogli nesmetano i sabrano nastaviti svoj rad. U ovom slučaju ostali bogoslovi mogu voditi međusobne razgovore ili na hodniku ili na terasi.
31. Za vrijeme odmora pobrinuti će se Viceprefekt, da se prozori učione pootvaraju i učione dobro prozrače.
32. Za vrijeme študija nije dozvoljeno odavati se kakvim igrama kao što su šah, mlinac i slično, niti baviti se glazbom, sviranjem ili pjevanjem. Igra u karte (kartanje) bogoslovima je strogo zabranjena.

33. Vrijeme študija neka bogoslovi upotrijebe samo za ozbiljan rad bogoslovnog studija, odnosno za lektiru, koja će im koristiti za što bolje i savršenije vršenje dužnosti budućeg svećeničkog zvanja.
34. Ali i izvan študija neka se bogoslovi nauče svaki časak vremena korisno upotrijebiti izbjegavajući dangubu i rastrešenost.
35. Za vrijeme študija neka bogoslovi na zalaze u spavaone, a izvan študija samo u slučaju važne potrebe.
36. Nekoliko sati na tjedan držat će se kućna predavanja iz onih predmeta, koji su svojstveni našoj Crkvi i obredu, kao što su to istočni obredi, gramatika i sintaksa staroslavenskog jezika, crkveno pjevanje, povijest o zbližavanju Crkvi, istočno crkveno pravo i pastoralno bogoslovlje, dogmatske razlike itd.
37. Vrijeme i raspored ovih predavanja određivat će svake godine Viceprefekt u sporazumu s Rektorom i Prefektom, prema stvarnim prilikama i potrebama.
38. Ova kućna predavanja dužan je pohađati svaki bogoslov jednako kao i predavanja na Bogoslovnom fakultetu te se podvrći godišnjem ispitu iz dotićnih predmeta. Nijedan bogoslov neće biti pripušten ređenju prije nego položi ispit iz ovih predmeta.
39. Svake godine dužan je svaki bogoslov sastaviti po dvije propovijedi odnosno homilije, dati ih pregledati i nakon obavljene cenzure i odobrenja izreći javno pred svima u blagovalištu ili u učioni u predbožićno odnosno uskrsno vrijeme.
40. Ovim vježbama u propovijedanju rukovodit će posebni od rektora za to određeni svećenik i nastavnik. Ovaj će u sporazumu s rektorom točnije određivati vrijeme, mjesto i način ovih vježbanja u propovijerdi s teoretskim i praktičnim uputama.
41. Ova kućna predavanja i vježbanja kao i predavanja na faklutetu moraju svi bogoslovi točno i savjesno pohađati. Bez znanja i dozvole rektora ne smije nitko ni jednog predavanja i nijedne vježbe propustiti.
42. Na predavanja na Fakultetu polazit će svi bogoslovi kojima predavanja počinju istog sata, zajedno i vraćat će se s predavanja svi kojima su istog sata završila predavanja.
43. Kućna predavanja ne traju dulje od jednog sata. Znak za početak i svršetak ovih predavanja daje Viceprefekt znak malim zvoncem.
44. Svaki bogoslov dužan je u određeno vrijeme podvrći se propisanim ispitima iz onih predmeta, koje pod godinom sluša bilo na Fakultetu bilo na kućnim predavanjima, i mora sam predočiti rektoru potvrdu odnosno ocjenu o položenom ispitu.
45. Ne polaganje ispita kao i zlonamjerno odgađanje ispita dovodi u pitanje poziv u svećeničko zvanje dotičnog bogoslova kao i njegov daljnji boravak u sjemeništu.
46. Osim ručnih radova gore navedenih, bogoslovi će se rado i spremno prihvatiti svakog posla što im ga u svrhu vježbanja povjere zavodski poglavari, kao što je npr. rad u župskoj kancelariji, rad u župi, pomažući i vježbajući se u katehizaciji djece, u vođenju matičnih knjiga, u sastavljanju službenih župskih isprava itd.

5. Izlazak u grad, šetnja i izleti

47. Ako trojica bogoslova u vrijeme slobodno od študija, predavanja i drugih zavodskih dužnosti skupa izlaze van bilo na šetnju bilo po kojoj potrebi u grad i skupa se natrag vraćaju, nije im potrebna dozvola za izlazak.

48. Ako dvojica od bogoslova u vrijeme slobodno od študija, predavanja i drugih zavodskih dužnosti skupa izlaze na šetnju ili u grad i skupa se natrag vraćaju onda je dovoljno da za to dobiju dozvolu od Viceprefekta. Ali:

49. Nijednom bogoslovu pojedincu, ne izuzimajući ni Viceprefekta, nije dozvoljeno izlaziti van bez dozvole Rektora, pa ni u vrijeme određeno za šetnju, osim na redovita bogoslovna predavanja na Fakultetu.

50. Želja je poglavara da bogoslovi radi odmora i zdravlja idu na šetnju svako poslije podne do 4 sata, ukoliko im je to vrijeme stavljeno na slobodno raspolaganje. Ali:

51. Dva puta na tjedan u dane, kad će to rektor svake godine odrediti u sporazumu s Prefektom i Viceprefektom prema stvarnim prilikama, moraju svi bogoslovi ići na šetnju. Od ove obvezatne šetnje može bogoslova iz opravdanih razloga dispenzirati samo Prefekt.

52. U svrhu većeg odmora i pristojne razonode dozvoljeva se bogoslovima da par puta u godini uz odobrenje Rektora upriliće izlete u bližnju i daljnju okolicu grada, ali samo pod vodstvom kojeg svećenika.

53. Bez naročite dozvole rektora nije dozvoljeno bogoslovima ići na šetnje i izlete bez svećeničke halje. U izuzetnim slučajevima rektor će davati takvu dozvolu samo uz uvjet, da svaki nosi barem svećenički kolar.

54. Na izletima kao i na običnim šetnjama vladat će se bogoslovi dostojno svog zvanja i izbjegavajući pomno sve čime bi mogli druge sablazniti.

55. Prije svakog izlaska u grad (kao i na šetnje i izlete), a naročito kad idu nekome u posjete, obavit će bogoslovi totalno čišćenje: odijelo dobro očetkati i cipele lijepo očistiti i izglancati.

6. Razmatranje

56. Za sve prekršaje pravila i sve poremećaje kućnog i izvanzavodskog reda bit će bogoslovi pozvani na odgvornost. Glavna sredstva za ispravljanje pogreški i kaznenene mjere su ove: opomena (očinska ili stroga sa ili bez svjedoka), ukor (tajni ili javni), opomena ili ukor pod prijetnjom kazne u slučaju prekršaja, opomene ili ukor pod prijetnjom isključenja i isključenje.

57. U slučaju vrlo teških prekršaja, a naročito ako se bogoslov ogriješi o zakon vjere ili čudoređa ili počini zločin protiv javnog poretka, Rektor će istog i bez prethodnih opomena predložiti Duhovnom stolu na isključenje. Ako bi pak prijetila neposredna opasnost javne sablazni, Rektor će istog smjesta sam otpustiti iz zavoda i naknadno o tome obavijestiti Duhovni stol.

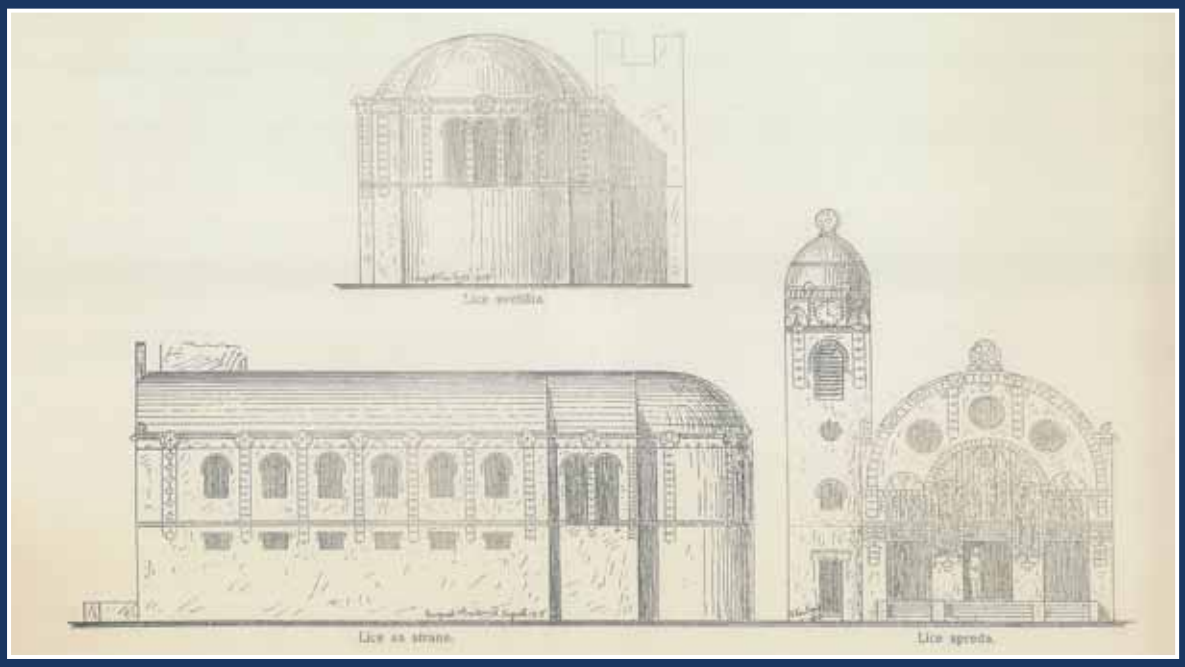
Primjedbe:

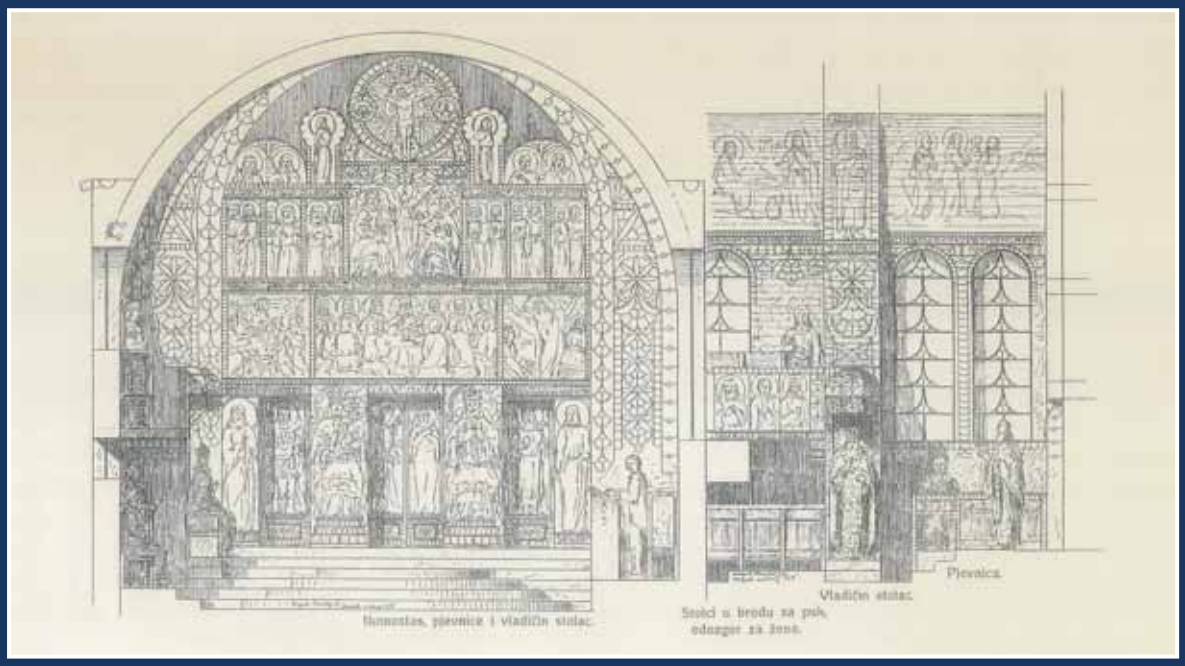
1. Gornja "Pravila" novo izrađena i dugogodišnjom praksom utvrđena, odobrena su po Ordinarijatu eparhije Križevačke na neodređeno vrijeme. Grkokatoličko sjemenište postoji i djeluje od godine 1681.
2. Svi bogoslovi ovog sjemeništa polaze predavanja na Bogoslovskoj visokoj školi na Kaptolu (Bogoslovski fakultet) i tamo polažu ali i u sjemeništu drže se predavanja iz onih predmeta, koji su svojstveni Istočnoj crkvi i obredu, a koji se ne predaju na Bogoslovskom fakultetu ili se predaju samo u skraćenom obliku. Prilaže se popis nastavnika i nastavni plan ove kućne vjerske dopunske škole.
3. Svi pitomci - gimnazijalci ovoga zavoda polaze državne škole, jedni osmoljetke, a drugi klasičnu gimnaziju.
4. Broj upravnog osoblja smanjen je zbog štednje na 4 osobe: rektor, vicerektor, koji je podjedno duhovnik i ekonom, nadstojnik nauka ili prefekt i viceprefekt. Viceprefekta imenuje rektor, i to obično najstarijeg između bogoslova, a ostale službenike imenuje Duhovni stol. Rektor, vicerektor i prefekt ujedno su i nastavnici na vjerskoj školi sjemeništa. Prilaže se popis službenika i nastavnika.

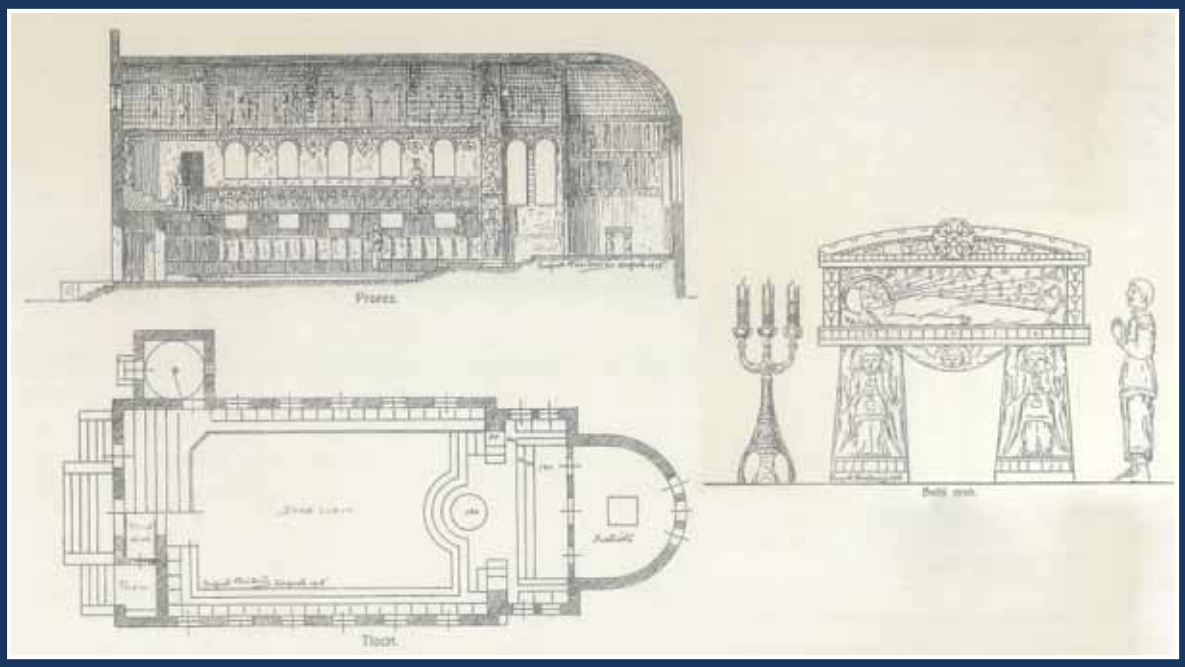
GRKOKATOLIČKO SJEMENIŠTE

Zagreb, 12. prosinca 1952.

ZAGREBAČKA GRKOKATOLIČKA ŽUPA SV. ĆIRILA I METODA

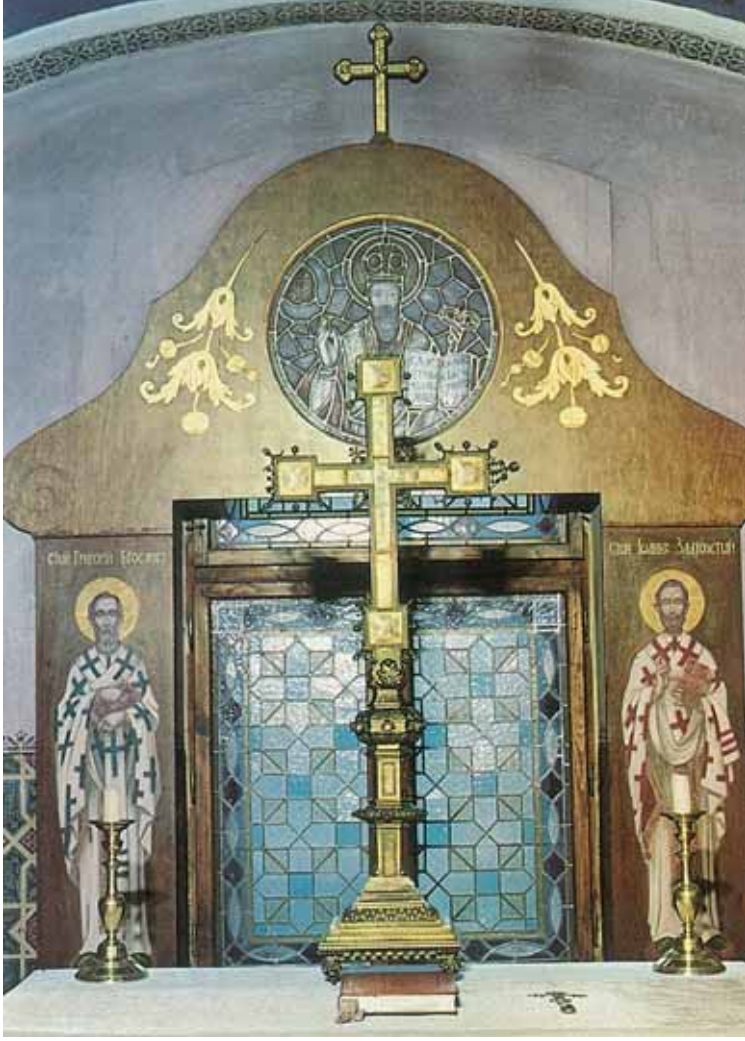

Nacrt za izgradnju nove grkokatoličke katedrale u parku Ribnjak podno Kaptola (1915., Nadbiskupski arhiv u Zagrebu), autor projekta: August Posilović

RAZVOJ ŽUPE

Župa sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu osnovana je 1886. godine.[32] Dne 12. svibnja 1894. izrađen je detaljan popis svih grkokatoličkih vjernika na području župe.[33] Početkom 20. stoljeća sve je veći priliv vjernika s područja Žumberka i drugih krajeva Hrvatske u Zagreb. S tim u vezi raste i broj župljana zagrebačke grkokatoličke župe sv. Ćirila i Metoda. Zbog pastoralnih potreba 1932. godine uz crkvu je dograđena sakristija, a 1934. i pastoralna dvorana. U hodniku između sakristije i dvorane 1934. akademski slikar Miljenko Đurić izradio je fresku Presvete Bogorodice i malog Isusa s kerubinima. Na razini Križevačke eparhije u drugom desetljeću XX. stoljeća razmišlja se o preseljenju eparhijskog sjedišta iz Križevaca u Zagreb. Godine 1915. izrađen je nacrt za izgradnju nove grkokatoličke katedrale u Zagrebu. Ona je trebala biti prvotno izgrađena u parku Ribnjak podno Kaptola, a druga solucija bila je na Ilici prema Črnomercu. No obje inicijative nisu provedene pa je konačno postojeća gornjogradska crkva sv. Ćirila i Metoda 1935. godine proglašena za grkokatoličku konkatedralu.[34]

Vitraj sjemenišne kapele sv. Vasilija (1925.)

Ormar u sakristiji s oslikanim vratima

32 Jubilarni šematizam Križevačke eparhije

33 AGZS Br.69/1894, "Popis vjernika i slušatelja na sveučilištu i učenikah ostalih zagrebačkih učilišta".

34 SVIJET, br. 21., God. IV., od 25.XI.1931. Na konferenciji katoličkog episkopata koja je održana od 1. do 16. listopada 1931. godine donijet je zaključak da se sjedište Križevačke eparhije "iz administrativnih i pastoralnih razloga" preseli iz Križevaca u Zagreb.

Freska iz 1935. koju je izradio akademski slikar Miljenko Đurić

Plaštanica, dar rektora dr. Tome Severovića

ĆIRILOMETODOV KOR

Župljani zagrebačke grkokatoličke župe na poticaj Vjekoslava Višoševića odlučili su osnovati vlastito pjevačko društvo. Od samog osnutka župe u njoj se njegovalo crkveno staroslavensko pjevanje.[35] Dne 9. kolovoza 1931. osnovan je "Građanski mješoviti zbor" koji 20. prosinca iste godine mijenja ime u "Ćirilometodov kor". Tri godine kasnije 1934., Kor dobiva i počasni naslov "Katedralni zbor križevačke biskupije". Iste godine Kor se dijeli na dvije uprave:

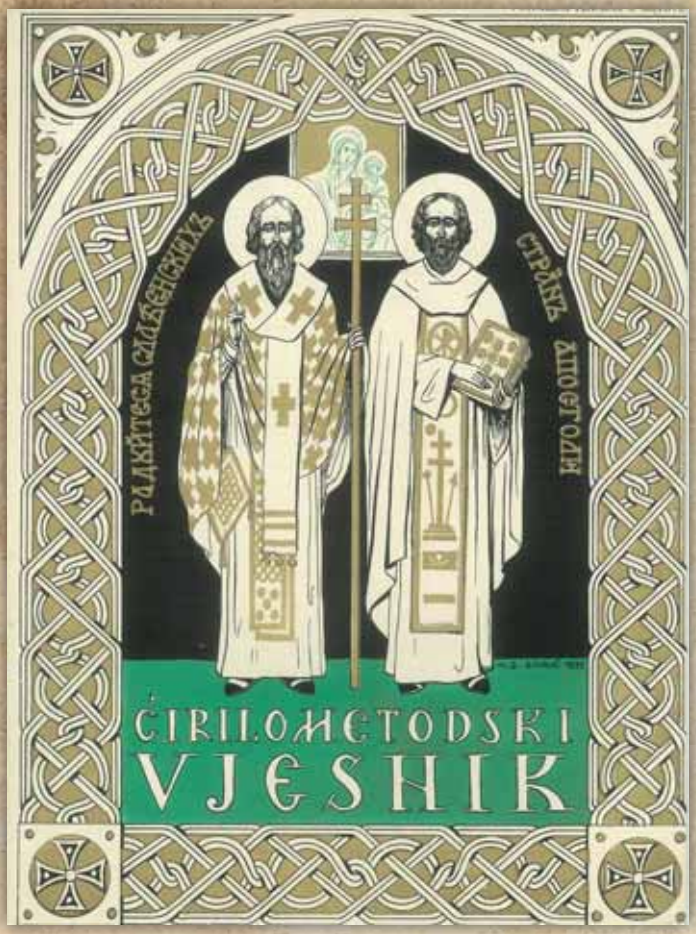
a.) Katedralni zbor i b.) Društveni zbor. Godine 1937. Kor mijenja ime u "Crkveno glazbeno društvo Ćirilometodov kor". Poslije završetka II. Svjetskog rata (1945.) nasilno je prekinut rad Kora. Zaslugom svećenika Zlatka Latkovića 1984. godine obnavlja se rad Kora. U samostalnoj Hrvatskoj državi dne 17. ožujka 1992. godine održana je osnivačka skupština obnovljenog Ćirilometodovog kora. Od tada do danas Kor neprekinuto djeluje u okviru svoje matične župe sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu.[36]

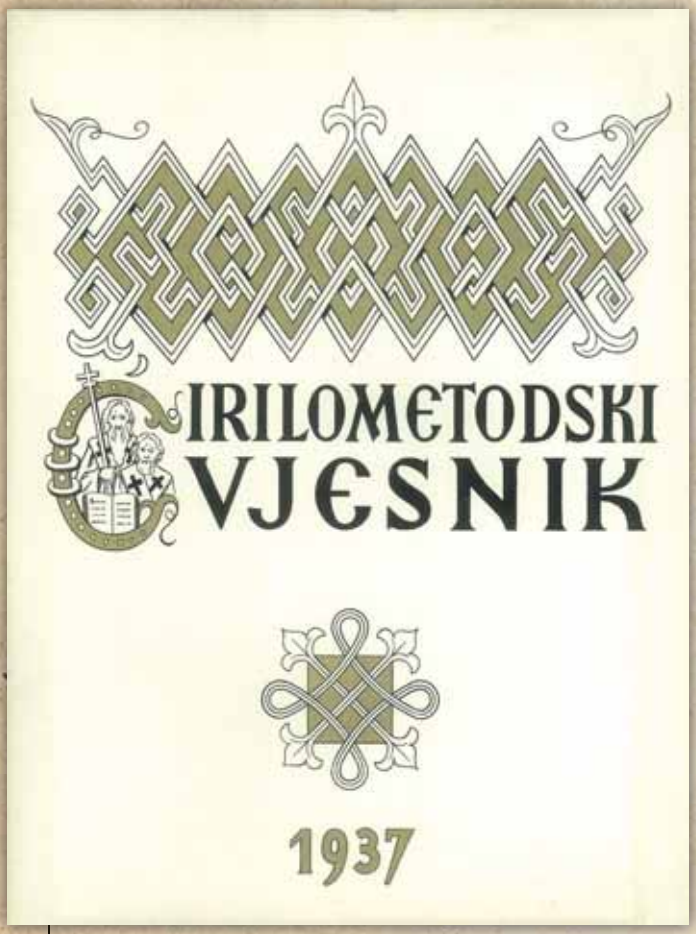
Ćirilometodov kor na turneji u Italiji

35 Godine 1902. u Sjemeništu je izdan "Vijenac staroslavenskih crkvenih pjesama".

36 Arhiv Ćirilometodova kora pohranjen je u Državnom arhivu u Zagrebu. Oznaka fonta: 786.

РАДУЙТЕСА СЛАВЕНСКИХЪ
СТРАНЪ АПОСТОЛИ
ĆIRILOMETODSKI
VJESNIK

ĆIRILOMETODSKI
VJESNIK

ĆIRILOMETODSKI
VJESNIK
1937

ĆIRILOMETODSKI
VJESNIK
ТАѸТА · ЄѪВѲЄАНІА
РДАНОѸ · ѠПОѸНѢ · ІѠ
ЄГЄНЄТѠ · ПЄРАНТѠѸІѠ
АННѢ · ВАПТІZѠН,
Ста восйка сйнца до запада
Хвáльно йма Гдне

Ćirilometodski kalendar

Članovi kora

DRUŠTVA

Osim Ćirilometodova kora pri župi sv. Ćirila i Metoda osnovana su u 30-tim godinama XX. stoljeća i druga laička društva. Dne 25. studenog 1934. u sjemenišnoj društvenoj dvorani osnovano je od strane dr. Jure Vranešića i dr. Janka Šimraka novo Društvo Žumberčana. Društvo je izdavalo vlastite novine pod nazivom Glas Žumberka.

Godine 1936. osnovano je u sjemeništu od strane Ilije Krajačića i Ivana Šimraka društvo mladih pod nazivom "Uskok". Ovo je društvo izdavalo vlastiti list koji se zvao "Košnica". Dne 30. travnja 1939. osnovano je "Društvo katoličkih žena grkokatoličke župe sv. Ćirila i Metoda".[37]

Zalaganjem društava 1935. dotadašnja Gospodska ulica preimenovana je u Ćirilometodsku. Iste je godine postavljena i ploča na pročelje pokraj župne crkve u spomen na 1050. godišnjicu smrti sv. Metoda.

Vjernice župe sv. Ćirila i Metoda u narodnim nošnjama (1934.)

37 AGSZ Br.78/1939. Ponekad se društvo naziva i "Društvo katoličkih učenica župe sv. Ćirila i Metoda".

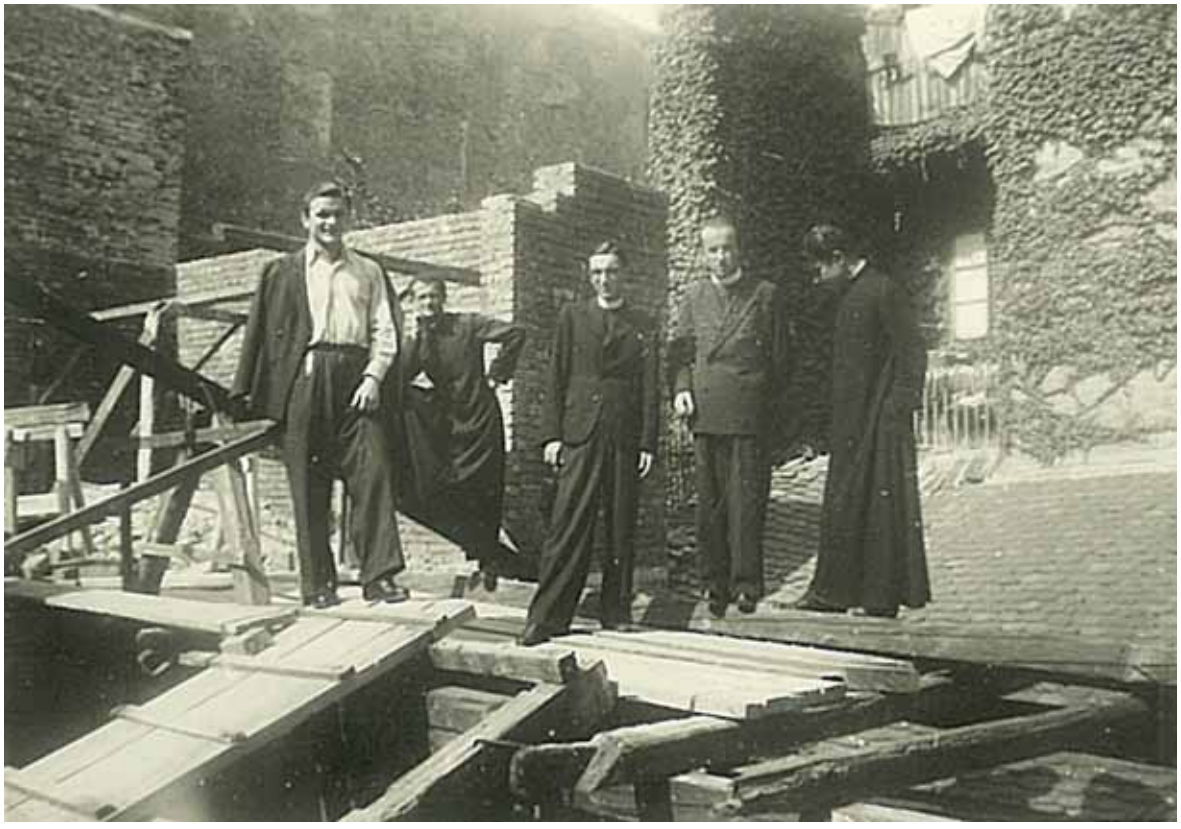
Društvo Žumberčana - Zagreb osnovano je u Grkokatoličkom sjemeništu 25. studenog 1934. godine

Zastava „Društva katoličkih žena župe sv. Ćirila i Metoda" (1939.)

Povelja Ravnateljstvu sjemeništa

Bogoslovi na gradilištu lijevog dvorišnog krila zgrade (1943.)

ŽIVOT ŽUPE

Godine 1948. župi je darovano jedno zemljište u Hrvatskom Leskovcu (kat. čest. br. 885/101). Godine 1950. zemljište se davalo u zakup, a nakon isteka zadužbine zemljište je prodano a novac iskorišten za obnovu župne crkve. Godine 1956. djelomično je obnovljen toranj crkve. Crkva je iznutra obnavljana 1961.

Godine 1964. izrađena je stilska drvena ispovjedaonica. Nova željezna rešetkasta pregrada na ulazu u crkvu postavljena je 1966. Posebnim rješenjem župna crkva sv. Ćirila i Metoda zaštićena je 1967. kao spomenik kulture.[38]

Crkveni toranj godine 1970. umjesto dotadašnjim pločama prekriven je novim bakrenim limom. Jedinstvena plaštanica obnovljena je 1977. godine.

Tetrapod u župnoj crkvi

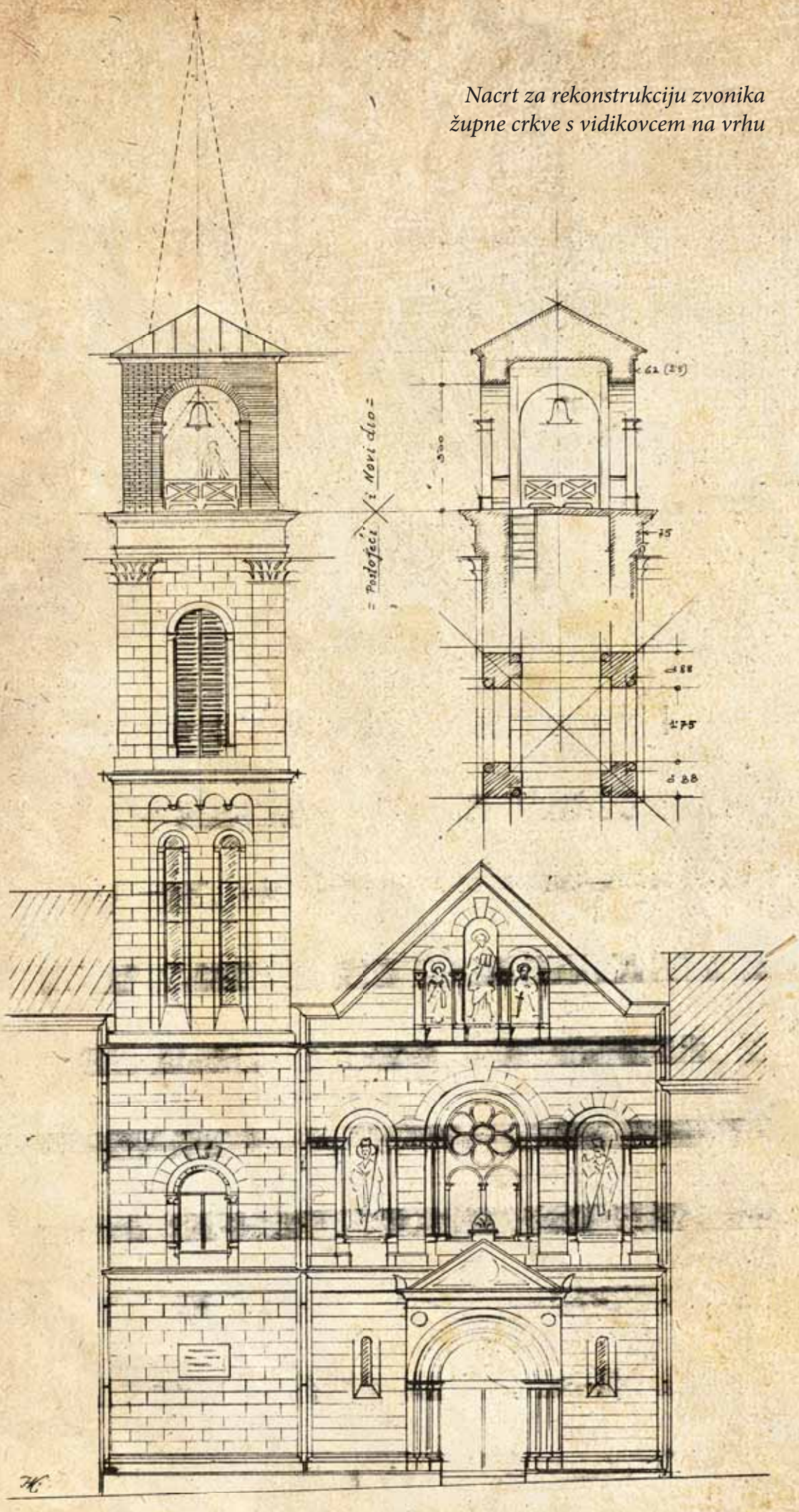
Župnik i rektor mons. Ivan Pavković

Toranj crkve prije postavljanja bakra

38 Narodne novine br.7/67. Rješenje br. 02-13/121-1967

Nacrt za rekonstrukciju zvonika
župne crkve s vidikovcem na vrhu

Župnik o. Ivan Đuro Višošević s prvopričesnicima

Časne sestre Bazilijanke vodile su skrb za uređenje crkve, ukrašeni Božji grob na Veliki Petak

Prvopričesnici za vrijeme liturgije

LITURGIJE U ZAGREBAČKIM CRKVAMA

Od 1983. služe se grkokatoličke liturgije u mnogobrojnim zagrebačkim rimokatoličkim crkvama. Godine 1983. liturgija po bizantsko-hrvatskom obredu služena je u crkvi sv. Katarine na Gornjem Gradu, 1984. u crkvi sv. Petra u Vlaškoj ulici, iste godine u crkvi Krista Kralja na Mirogoju, 1987. u crkvi sv. Mirka u Šestinama, 1988. u Gornjoj Dubravi, 1991. u Velikoj Gorici, 1993. u Bazilici u Palmotićevoj ulici, 1995. u Španskom, na Ksaveru i u malom sjemeništu na Šalati, 1997. u Novom Zagrebu.

Od godine 1993. liturgiju povremeno prenosi Radio Zagreb. U župi je u to vrijeme organiziran vjeronauk kojeg vodi župnik, časne sestre Bazilijanke iz samostana u Jurjevskoj ulici i povremeno bogoslovi iz sjemeništa.

300 GODINA GRKOKATOLIČKOG SJEMENIŠTA 1681.-1981.

Proslava 300. obljetnice Sjemeništa u župnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda 1981. Djevojke u narodnim nošnjama i rektor Ivan Pavković.

Mnoštvo vjernika na liturgiji

Kardinal Franjo Kuharić u župnoj crkvi

OSTALE ŽUPNE AKTIVNOSTI

Godine 1986. svečanom liturgijom i prigodnom akademijom obilježena je 100. godišnjica izgradnje župne crkve. Iste godine u župnu crkvu uvedeno je plinsko grijanje. Dne 18. siječnja 1988. u župi je prvi puta održana ekumenska molitva za jedinstvo kršćana.

Zbog lakše komunikacije s vjernicima koji su raspršeni po čitavom gradu Zagrebu i okolici 4. rujna 1989. pokrenuto je župno glasilo koje izlazi redovito svakog mjeseca na dvije stranice. Posebni brojevi izlaze za Božić i Uskrs. Prva strana župnog glasila posvećena je liturgiji, a druga donosi obavijesti i najave. [39] Dne 6. siječnja 1991. snimljena je u župnoj crkvi sv. Liturgija koja je prikazana na HTV-u idućeg dana 7. siječnja 1991. u popodnevnim satima. Od 1999. godine pristupilo se velikoj vanjskoj i unutrašnjoj obnovi crkve koja će potrajati narednih četrnaest godina sve do 2013. Tijekom 2002. obnavljani su ikonostas i stasidije. Obnova kora provedena je tijekom 2003. godine. Iste godine započinje i vanjska obnova crkve.

Obnova sjemenišne zgrade

39 Arhiv župe sv. Ćirila i Metoda – Zagreb, 1989.

Tijekom 2005. obnovljeno je svetište u crkvi, mozaici na podu, kivot, ripide, zastave i antependij. U godini 2005. započinje i detaljna obnova zvonika. Unutrašnja obnova crkve završena je 2006. nakon sedam godina. Blagoslov novoobnovljene unutrašnjosti crkve obavljen je 24. rujna 2006. godine. Radovi na vanjskoj obnovi nastavili su se i dalje. Krovište na crkvi obnovljeno je tijekom 2007./2008. godine. Do 2011. obnovljen je zvonik i gornji dio pročelja crkve s mozaicima. U godini 2012. Sjemenište i župu posjetio je predsjednik RH dr. Ivo Josipović. Vanjska obnova crkve koja je započela 2003. završena je nakon deset godina 2013. kada je i blagoslovljena. Crkva je nakon razornog potresa koji je zadesio Zagreb 22. ožujka 2020. sanirana i učvršćena na svodu i apsidi.

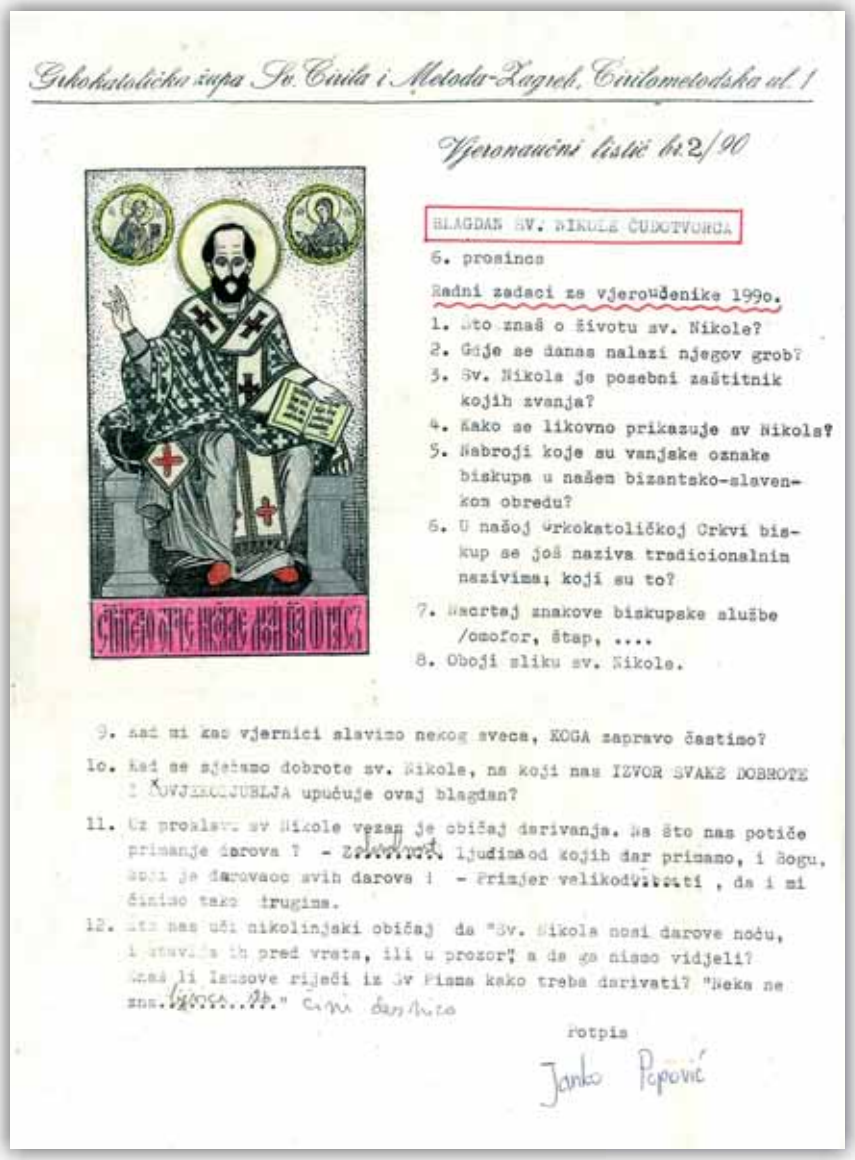
Susret svećeničkih supruga u Sjemeništu (1987.)

Časne sestre Bazilijanke u sjemenišnoj blagavaonici

Dječja priredba u župnoj dvorani

Grkokatolička župa Sv. Ćirila i Metoda-Zagreb, Ćirilometodska ul.1

Vjeronaučni listić br.2/90

BLAGDAN SV. NIKOLE ČUDOTVORCA

6. prosinca

Radni zadaci za vjeroučenike 1990.

1. Što znaš o životu sv. Nikole?
2. Gdje se danas nalazi njegov grob?
3. Sv. Nikola je posebni zaštitnik kojih zvanja?
4. Kako se likovno prikazuje sv Nikola?
5. Nabroji koje su vanjske oznake biskupa u našem bizantsko-slavenskom obredu?
6. U našoj Grkokatoličkoj Crkvi biskup se još naziva tradicionalnim nazivima; koji su to?
7. Nacrtaj znakove biskupske službe /omofor, štap, ...
8. Oboji sliku sv. Nikole.

9. Kad mi kao vjernici slavimo nekog sveca, KOGA zapravo častimo?

10. Kad se sjećamo dobrote sv. Nikole, na koji nas IZVOR SVAKE DOBROTE I LJUBAVI/MILOSRDNOSTI/LJUBLJA upućuje ovaj blagdan?

11. Uz proslavu sv Nikole vezan je običaj darivanja. Na što nas potiče primanje darova ? - Zahvalnost ljudima od kojih dar primamo, i Bogu, koji je darovaoc svih darova ! - Primjer velikodušnosti , da i mi činimo tako drugima.

12. Što nas uči nikolinjski običaj da "Sv. Nikola nosi darove noću, i ostavlja ih pred vrata, ili u prozor, a da ga nismo vidjeli? Znaš li Isusove riječi iz Sv Pisma kako treba darivati? "Neka ne zna ljevica..." Crkva darivanje

Potpis

Janko Popović

Župni vjeronaučni listić

REDOSLIJED ŽUPNIKA
ŽUPE SV. ĆIRILA I METODA

	ŽUPNIK	RAZDOBLJE ŽUPNIČKE SLUŽBE
1.	Sava Opačić (u to vrijeme rektor Antun Franki, rkt.)	1886. – 1888.
2.	Mihajlo Sergej Trbojević	1888. – 1890.
3.	Andrija Segedi	1891. – 1897.
4.	Daniel Šajatović	1899. – 1902.
5.	Dionizije Njaradi	1902. – 1911.
6.	Dimitrije Nađ	1911. – 1913.
7.	Tomo Severović	1914. – 1924.
8.	Ivan Đuro Višošević	1924. – 1956.
9.	Ivan Pavković	1956. – 1984.
10.	Nikola Kekić	1985. – 2017.
11.	Danijel Hranilović	2017. – 2021.
12.	Daniel Vranešić	2021. –

FOTO ALBUM

STARE SJEMENIŠNE I ŽUPNE FOTOGRAFIJE

Sjemenišna blagavaonica

Sjemenišna dvorana

Sjemenišna učionica

Božji grob u župnoj crkvi

Izgled nekadašnjeg kora na lijevom zidu u lađi crkve

Podizanje novog zvona na toranj župne crkve (1931.)

Sjemeništarci s prefektom na izletu u Krapini

Sjemeništarci na izletu

Liturgija u parku nasuprot Sjemeništa. Služi Križevački vladika Julije Drohobecki sa svećenicima.

Sjemeništarci u vlaku prije polaska na izlet u Hrvatsko Zagorje

Na izlet u zagrebačku Dubravu išlo se sa vozom

Bogoslovi viših godina na sjemenišnoj terasi

Sjemeništarci u igri grudanja u sjemenišnom dvorištu

Bogoslovi i sjemeništarci u berbi na biskupskom imanju u Tkalcu

Zajedno sjemeništarci i bogoslovi

Igranje stolnog tenisa na terasi

Bogoslovski tamburaški sastav

Tamburaški sastav sjemeništaraca

Sjemenišna spavaonica

Oltar u bogoslovskoj kapeli sv. Vasilija (I. kat)

Kuglanje u sjemenišnom dvorištu

Na sjemenišnoj terasi

Uspomena sa zajedničkog izleta

Oltar u crkvi Blagovijesti u Pribiću kojom su upravljali sjemenišni poglavari (1926.)

SAŽETAK
RIASSUNTO
SUMMARY

SAŽETAK

Ujesen 1530. godine iz Dalmacije i Bosne i Hercegovine na područje Žumberka u blizini Zagreba doseljavaju prve skupine profesionalnih vojnika Uskoka. Godine 1545. Žumberački uskoci obranili su od Osmanlija grad Zagreb, a 1593. i grad Sisak. Zbog duhovnih potreba ovih kršćanskih ratnika bizantskog obreda osnovana je 1611. godine u manastiru sv. Mihalea Arkanđela kod Ivanić Grada grkokatolička Marčanska eparhija. Sve veći broj vjernika bizantskog obreda na području Sjeverozapadne Hrvatske u 17. stoljeću ponukao je marčanskog vladiku Pavla Zorčića da u Zagrebu utemelji eparhijsku odgojnu instituciju za svećeničke kandidate. Zahvaljujući kardinalu Leopoldu Koloniću i donacijama Uskoka vladika Zorčić uspio je 1680. godine kupiti kuću na zagrebačkom brdu Grič. U toj kući smjestio je vladika dječake iz Žumberka i mlade monahe iz Marče koji su pohađali obližnju školu kod Isusovaca. Godine 1681. i službeno je osnovano Grkokatoličko sjemenište na Gornjem Gradu koje je posvećeno svetom Vasiliju Velikom. Kasnije su pridodani suzaštitnici sv. Ivan Zlatousti i sv. Grgur Bogoslov. Tako su danas nebeski sjemenišni zaštitnici Sveta tri Jerarha. Sjemeništu je 1682. godine carski dvor za uzdržavanje dodijelio imanje Pribić u blizini Žumberka. Prema carskoj darovnici iz prihoda imanja Pribić ima se u zagrebačkom Grkokatoličkom sjemeništu uzdržavati šest žumberačkih dječaka. Nakon požara u eparhijskom sjedištu u Marči (28. srpnja 1739.) grkokatolički biskupi sele svoje sjedište na sjemenišni posjed Pribić, a povremeno borave i u eparhijskom sjemeništu. Godine 1766. veliki požar potpuno je uništio zgradu zagrebačkog sjemeništa. Dvije godine nakon požara vladika Vasilije Božičković započinje graditi novu velebnu zgradu sjemeništa na dva kata. Radovi na novoj zgradi započeli su 1768. i potrajali su narednih šest godina sve do 1774. U vrijeme dok se gradila nova sjemenišna zgrada bogoslovi pohađaju studije u Rimu i Beču. Za potrebe bogoslova ali i sve većeg broja vjernika koji iz Žumberka i drugih krajeva dosaljavaju u Zagreb godine 1799. izgrađena je u dvorištu sjemeništa prva grkokatolička kapela u Zagrebu posvećena sv. Vasiliju Velikom. Umjesto male kapele godine 1828. tadašnji križevački vladika Konstantin Stanić na istom mjestu gradi veću crkvu. No ni druga crkva neće biti dovoljno velika pa 1885. križevački vladika Ilija Hranilović započinje izgradnju nove crkve koja će biti posvećena sv. Ćirilu i Metodu. Nacrt za crkvu izradio je arhitekt Herman Bolle, a novopodignuta župna crkva, posvećena svetoj slavenskoj braći, blagoslovljena je 12. prosinca 1886. godine. Crkvu sv. Ćirila i Metoda krase mozaici na pročelju, jedinstveni ikonostas, umjetnički izrađeni drveni inventar te velike slike poznatog hrvatskog slikara Ivana Tišova.

RIASSUNTO

Nell'autunno del 1530, i primi gruppi di soldati professionisti uscocchi si trasferirono dalla Dalmazia e dalla Bosnia-Erzegovina nel territorio di Žumberak vicino a Zagabria. Nel 1545 gli uscocchi di Žumberak difesero la città di Zagabria dagli Ottomani e nel 1593 la città di Sisak. Per le esigenze spirituali di questi guerrieri cristiani di rito bizantino, fu fondata nel 1611 nel monastero di San Michele Arcangelo vicino a Ivanić Grad, Diocesi greco-cattolica di Marča. Il numero crescente di credenti di rito bizantino nell'area della Croazia nordoccidentale nel secolo XVII spinse il vescovo di Marča Pavle Zorčić di fondare a Zagabria l'istituzione educativa diocesana per gli aspiranti al sacerdozio. Grazie al cardinale Leopold Kolonić e alle donazioni degli uscocchi, il vescovo Zorčić riuscì ad acquistare una casa sulla collina Grič di Zagabria nel 1680. Nella casa abitavano i ragazzi di Žumberak e giovani monaci di Marča che frequentavano una scuola vicina presso i Padri Gesuiti. Nel 1681 fu ufficialmente fondato il Seminario greco-cattolico di Gornji Grad, dedicato a San Basilio Magno. Successivamente vengono aggiunti i compatroni santi Giovanni Crisostomo e San Gregorio Teologo. Così oggi i protettori del seminario celeste sono Tre santi Gerarchi. Nel 1682, la corte imperiale affidò al seminario la tenuta Pribić vicino a Žumberak per il suo proprio sostentamento. Secondo l'atto di donazione imperiale dai redditi della tenuta di Pribić a sei ragazzi di Žumberak si doveva assicurare il mantenimento nel seminario greco-cattolico di Zagabria. Dopo l'incendio nella sede diocesana di Marča (28 luglio 1739), i vescovi greco-cattolici trasferirono la loro sede nella tenuta del seminario di Pribić, e periodicamente dimoravano nel Seminario diocesano. Nel 1766 l'edificio del seminario di Zagabria è stato completamente distrutto nel grande incendio. Due anni dopo l'incendio, il vescovo Vasilije Božičković iniziò a costruire un magnifico seminario a due piani. I lavori al nuovo edificio iniziarono nel 1768 e durarono per i successivi sei anni fino al 1774. Durante la costruzione del nuovo seminario i seminaristi frequentavano gli studi a Roma e Vienna. Per le esigenze dei seminaristi, ma anche a causa di un numero crescente di credenti giunti a Zagabria da Žumberak e da altre parti nel 1799 nel cortile del seminario fu costruita la prima cappella greco-cattolica a Zagabria, dedicata a San Basilio Magno. Nel 1828, l'allora vescovo di Križevci Konstantin Stanić fece costruire una chiesa più grande laddove prima si trovava una piccola cappella. Tuttavia, anche la seconda chiesa non sarà abbastanza grande, così nel 1885 il vescovo di Križevci, Ilija Hranilović, iniziò la costruzione di una nuova chiesa dedicata a San Cirillo e Metodio. Il progetto della chiesa fu realizzata dall'architetto Herman Bolle, e la nuova chiesa parrocchiale, dedicata ai santi fratelli slavi, è stata benedetta il 12 dicembre 1886. La Chiesa dei Santi Cirillo e Metodio è ornata dai mosaici sulla facciata, un'iconostasi unica, inventario in legno realizzato artisticamente e grandi dipinti del famoso pittore croato Ivan Tišov.

SUMMARY

In the fall of 1530, the first wave of professional Uskok soldiers moved to the Žumberak area near Zagreb from Dalmatia and Bosnia and Herzegovina. In the year 1545, Žumberak Uskoks aided in the defence against the Ottomans in Zagreb and later in Sisak in 1593. In order to fulfill their religious needs, these Christian warriors from the Byzantine Rite Eastern Catholic Church set up the Greek Catholic Eparchy of Marča in 1611 at the Saint Michael the Archangel Monastery near Ivanić Grad. Due to a growing number of believers in the Byzantine Rite in northwestern Croatia during the 17th century, Bishop Pavao Zorčić of Marča established a diocesan educational institution for candidates of the priesthood. Thanks to Cardinal Leopold Kolonić and financial donations from Uskoks, Bishop Zorčić succeeded in purchasing a house on Grič hill in Zagreb in 1680. The bishop used the property to house boys from Žumberak and young monks from Marča who attended a nearby school run by the Jesuits. In 1681, a Greek Catholic seminary was officially founded in Zagreb's Upper Town and dedicated to Saint Basil the Great. Later, Saint John Chrysostom and Saint Gregory the Theologian were also added. Therefore, the seminary is today dedicated to the Three Holy Hierarchs. In 1682, the Habsburg imperial court gifted the seminary with an estate in Pribić near Žumberak. Thanks to the imperial grant, the income earned from the Pribić estate was enough to provide six boys from Žumberak with the opportunity to study at the Greek Catholic seminary in Zagreb. After a fire at the seat of the Eparchy of Marča on July 28, 1739, the Greek Catholic bishops moved to the seminary estate in Pribić and occasionally stayed at the seminary in Zagreb. In 1766, a large fire completely destroyed the Zagreb seminary building. Two years after the fire, Bishop Vasilije Božičković began construction on a new magnificent two-story seminary that lasted for six years and was completed in 1774. While the new seminary building was being built, young theologians continued their studies in Rome and Vienna. For the needs of theologians, but also an increasing number of believers who came to Zagreb from Žumberak and other parts of the country, the first Greek Catholic chapel in Zagreb was built in the courtyard of the seminary in 1799 and was dedicated to St. Basil the Great. In 1828, the Bishop of Križevci, Konstantin Stanić, built a larger church on the site of the small chapel. But neither was the second church large enough to satisfy the needs of the growing faithful. So, in 1885, the Bishop of Križevci, Ilija Hranilović, began construction on a new church that would be dedicated to Saints Cyril and Methodius. The plans for the church were designed by the architect Herman Bollé, and the newly built parish church, dedicated to the pair, was consecrated on December 12, 1886. The Co-Cathedral of Cyril and Methodius is decorated with a unique iconostasis featuring an artistic mosaic made of wood and a large collection of paintings by the famous Croatian painter Ivan Tišov.

LITERATURA

Janko Šimrak " Spomenica o 250. godišnjici Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu", Zagreb, 1931.

Ordinarijat križevačke eparhije, Jubilarni šematizam Križevačke eparhije, Zagreb, 1962.

Posebno izdanje Eparhijskog vjesnika o 250-toj obljetnici Sjemeništa

Žumberački krijes 1978. – 2020.

Eparhijski vjesnik 1941. – 1945.

Arhitekt Stjepan Podhorsky – skice i crteži, Nakladništvo udruženja hrvatskih arhitekata, Zagreb, 1997.

Hrvatska biskupska konferencija, Formacija svećeničkih kandidata i smjernice, Zagreb, 2012.

Vladimir Merčep, Dekret o svećeničkom odgoju i obrazovanju, Zagreb, 1988.

Kongregacija za institute posvećenog života, Služenje autoriteta i posluh, Zagreb, 2008.

Andrija Lukinović, Zagreb – devetstoljetna biskupija, Zagreb, 1995.

Lelja Dobrnić, Zagrebački Gornji Grad nekad i danas, Zagreb, 1967.

IZVORI

Arhiv Grkokatoličkog sjemeništa

Arhiv Križevačke eparhije

Arhiv grkokatoličke župe sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu

Arhiv Ćirilometodova kora

Državni arhiv u Zagrebu

Žumberački arhiv u Stojdragi

SADRŽAJ

UVOD 3

POVIJEST GRKOKATOLIČKOG SJEMENIŠTA 5

PRIPREME ZA OSNUTAK SJEMENIŠTA 8

KUPNJA KUĆE NA GORNJEM GRADU
I OSNIVANJE SJEMENIŠTA 1681. GODINE 10

SJEMENIŠNO DOBRO PRIBIĆ OD 1682. GODINE 10

DVA VELIKA POŽARA I GRADNJA NOVE ZGRADE 14

IZGRADNJA PRVE SJEMENIŠNE CRKVE SV. VASILIJA VELIKOG 16

SJEMENIŠTE KAO POVREMENO SJEDIŠTE VLADIKA 20

IZGRADNJA DRUGE SJEMENIŠNE CRKVE SV. VASILIJA 20

ŽIVOT U SJEMENIŠTU 22

SJEMENIŠNI STATUT I PITOMCI IZ DRUGIH DRŽAVA 24

SJEMENIŠNE ZAKLADE 25

IZGRADNJA ŽUPNE CRKVE SV. ĆIRILA I METODA 26

NAZIVI ZA GRKOKATOLIČKO SJEMENIŠTE KROZ POVIJEST 36

SJEMENIŠNA SVAKODNEVNICA 38

SJEMENIŠNO DOBRO SV. JOZAFATA U ŠESTINAMA 42

REDOSLIJED RAVNATELJA (REKTORA)
GRKOKATOLIČKOG SJEMENIŠTA U ZAGREBU 44

DNEVNI RED ZA GIMNAZIJALCE I ZA BOGOSLOVE 46

RASPORED ZA VRIJEME DUHOVNIH VJEŽBI SVEĆENIKA ODRŽANIH U SJEMENIŠTU OD 22. DO 24. KOLOVOZA 1974. GODINE 47

PRAVILA ZA BOGOSLOVE BOGOSLOVNOG SJEMENIŠTA KRIŽEVAČKE EPARHIJE 48

RAZVOJ ŽUPE 57

ĆIRILOMETODOV KOR 59

DRUŠTVA 62

ŽIVOT ŽUPE 65

LITURGIJE U ZAGREBAČKIM CRKVAMA 69

OSTALE ŽUPNE AKTIVNOSTI 71

REDOSLIJED ŽUPNIKA ŽUPE SV. ĆIRILA I METODA 74

FOTO ALBUM - STARE SJEMENIŠNE I ŽUPNE FOTOGRAFIJE 75

SAŽETAK 86

RIASSUNTO 87

SUMMARY 88

LITERATURA 89

IZVORI 89